

ABONAMENTUL
 un an . 28 Cor.
 un jum. . 14 "
 o lună . 2.40 "
 Numărul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.
 Adresă pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRAȚIA:
 Strada Deák Ferenc Nr. 20.
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație.
 Mulțămite publice și Loc
 deschis costă fiecare șir
 20 fileri.
 Manuscripte nu să înapo-
 lază.

„Oláh dolgok“.

În presa maghiară s'a întâmplat o minune. Dintr'un motiv oare-care, pe care nu-l putem destul de bine întrevedea și stabili încă, ea a introdus, în timpul din urmă, obiceiul de a ne urmări mișcările noastre culturale și politice mai cu sistem și mai cu atențiune. Mai multe din aceste opere, de toate culorile ș'au angajat colaboratori, cari, fie evrei sau români renașteriști, știu românește atât ca să poată bănuși, sau traduce ceva din organele noastre. În special „Budapesti Hirlap” și „Pesti Hirlap” își au acum rubrici statornice, pe cari adeseori le intitulează „Oláh dolgok”, lucruri valahe, sub care numire se resumă de obicei texte din ziarele române, sau se expun informații privitoare la viața noastră socială.

Pornirea asta, de ori ce origine ar fi, din punctul de vedere principiar, nu ne poate fi antipatică. În sfârșit, fie că, prin această procedare, se urmărește scopul frumos de a face cunoscut ungușorilor, că Valahii nu mai sunt un popor sălbatec și că se poate sta cu ei de vorbă; sau, fie că chiar moravurile presei maghiare s'au mai schimbat în bine și s'au hotărât să mai renunțe la multele trivialități și nedemnități nepotrivite noastră, totuși ni-se pare un moment caracteristic. Și bucuria noastră ar fi mare, când am vedea și semne de mai multă civilizație și de mai onestă informare în presa maghiară, după pilda domnului Iászi, care, în cestiunile naționalităților, le-ar putea fi un model. Iar toate

aceste s'ar putea ușor realiza, dacă publicații maghiari ar învăța să așeze totdeauna „az oláh dolgok”-urile în lumina lor adevărată, expuse fără tendințe și fără mici perversități.

Vom da câteva orientări precise.

În genere ceea ce ziaristii maghiari trebuie să facă mai întâi, este datoria lor să renunțe a cunoaște pe Români numai în mod unilateral, și numai din literatura politică a scriitorilor lor șovinisti, de felul dlui Iancsó Benedek și din credințele înguste, de cari s'au hrănit în trecut. Poftească ei singuri să urmărească — firește nu ca spioni inspiratori, nici ca jandarmi și polițiști, — viața poporului nostru la țară; străduințele noastre culturale, pentru cari ne luptăm cu atâtea dificultăți politice; literatura noastră românească, din care bate un suflet așa de puternic; și vor ajunge ei singuri la credințe, mai drepte și mai folositoare chemării lor, pentru opinia publică maghiară. Scotus Viator vine la noi din Scoția îndepărtată, să ne cunoască și gazetarii maghiari sunt așa de aproape și totuși așa de îndepărtați sufletește!

A doua vină ce putem aduce, celor ce se ocupă de noi, este tendința lor neînțelegătoare de a se face ei singuri ridicoli cu informațiuni inventate. Așa, într'un număr apropiat al său, „Pesti Hirlap” scrie adevărate năzdrăvănii, de se poate face de râsul lumii. Răspândește cetitorilor săi vestea, că, în România, dela 1907 încoace, adecă de când cu revoluția țărănească, literatura maghiară este astăzi cea mai

mult cultivată de scriitorii români de-acolo și că această literatură ar avea o influență mai mare asupra României decât toate celelalte literaturi apusene. Iar, ca o culme, același ziar adaugă monstruoșitatea: „Un curajos și foarte viteaz luptător, pentru această idee, a intrat în luptă, anume d. Duiliu Zamfirescu, unul dintre cei mai credincioși aderenți ai propagării culturii ungușorești în România. Arătând legătura culturii, ce trebuie să se creieze între România și Ungaria, distinsul domn Zamfirescu, a atacat cu multă violență o parte a Românilor ardeleni, cari urăsc literatura și cultura ungușorilor. Iar în urma acțiunii dlui Zamfirescu, mișcarea asta a prins în opinia publică și s'au găsit, alături de dânsul, și alți maestri de stil, cum este d. Caragiale, ca să propage în România valoarea operelor literare maghiare”...

Aceste și alte absurdități se înșiră în „Pesti Hirlap”, care face de râs pe d. Zamfirescu și nu se sfiște a scrie lucruri („oláh dolgok!”) luate din vânt, sau din creerii înfierbântați ai lui Isac. „Lucrul” însă realmente e cu totul altfel. Datoria cronicarului ungușor ar fi fost să constate, că în literatura noastră există într'adevăr și traduceri de opere maghiare, ceea ce nu înseamnă însă nimic altceva, decât faptul, că literații români sunt oameni cu orizonturi, nu urăsc arta și literatura Maghiarului, dacă acea literatură are ceva omeneșc în ea! Cât pentru superioritatea de influență a literaturii maghiare însă asupra scriitorilor din România, firește nu se poate vorbi serios.

Curenți de idei în literatura Ardeleană dela 1848 până în zilele noastre.

De Octavian Goga.
 (Sfârșit).

În acest timp societatea literară „Junimea” din Iași prin condeii dlui Maiorescu indica ideal cultural și literar al vremilor schimbate pe ruinele doctrinei politico-juridice a școlii Bărnuțiu, de limba germano-latinești din gazetele Ardealului și ale tiradelor închinat lui „Moș Trăian”, spulberate de nemilosul critic. Tot din acest timp, care pornește revista „Convorbiri literare” și la iveală minunatele povești ale lui Creangă cu vremea accentele de energie neobișnuită ale genialului Eminescu.

Firește că această mișcare intelectuală cu înfruntarea ei trebuia să treacă munții îndrăgind condeiele de bun simț spre convingeri literare cari nu urmau ogașa tradițională. Astfel pe la începutul anilor 70 se observă o schimbare spre bine în producția curentă dela noi. Alături de accentele pline de vigoare ale nenorocului Nicoleanu, — prin îndrăzneala imaginilor prin nota-i pronunțat pesimistă un precursor lui Eminescu, — se ridică Ioan Al. Lăpedatu, în versurile sale și mai târziu în nevelele istorice sacrificate tot mai multe din greșurile vremii, utind a ne da sub influința lui Alexandri strosionore într'o limbă curată și melodioasă. Dă publică mai târziu în editura harnicului Vi-

sarion Roman revista „Albina Carpaților” cu mult superioară „Familiei” din Orade, unde se urma înainte cu regularitate vechiul măciniș de vorbe fără răsunet în suflete. În „Albina” începută la 1877, Lăpedatu ne-a dat după model german cea mai bună revistă de familie — care și astăzi ne lipsește. În coloanele ei și-a publicat novelele cu subiect istoric și versurile pătrunse de vâlul unei melancolii ușoare:

Crescurăm la olaltă din frageda pruncie
 Voi grijilor și eu.
 Ce strânsă legătură și ce tovarășie
 Păstrăm până astăzi și vom păstra mereu.
 Dar nu mi-a albit părul și crețe n'am pe frunte,
 O grijă mai dați răgaz!
 Dorese să ies din lume cu pletele cărunte,
 Să duc urmele voastre semnate pe obraz.

Prin scrisul lui Lăpedatu, doborât în pragul bărbăției abia, ni-se înfățișează ca scriitorul de tranziție între două epoci literare, între curentul romantic înstăpânit la noi între anii 48—80 și școala literară modernă inaugurată de Slavici și Coșbuc.

În vremea asta s'au petrecut evenimente mari cari au sgușnit în temelii sufletul românesc: războiul de independență, proclamarea României ca Regat. Tunurile dela Plevna cu bubuitul lor au pătruns și atmosfera intelectuală a românismului. Chiotul de triumf al dorobanților a adus în suflet o nouă putere morală, au întors privirile literaților din ceața trecutului vaporos spre noi înșine. Aquila romană nu ne mai trebuia acum, aveam o altă emblemă stropită de sânge românesc: steagurile înaintea cărora s'a frânt mân-

dria lui Osman pașa. Traian și Decebal cu legiunile lor au dispărut ca prin farmec din fantasia poetilor, făcând loc cutărui sergent „cu cușma pe ureche” care înfruntă moartea în potopul de gloanțe și biruiește, ori se prăvale cu feciorii lui în șanțul de sub parapet. De pe câmpul literar se duc regii, domnii cu steme, feți frumoșii și coșinzenele, ivindu-se masa de țărani, așa cum sunt ei plini de praf și de noroi, veseli și fără griji, nepăsători de nevoile vieții. Literatura vine acasă la noi și lumea începe să înțeleagă că în milioanele astea oropsite e toată puterea noastră, că acești oameni muncitori ai pământului trebuie înțeleși și ascultați, că ei au o minunată lume de gânduri și vise, au tragedii cari se petrec în umbră, au o viață largă și intensă care poate fi izvorul plin de sănătate al inspirației literare. Se dă deci în acest timp o luptă puternică care revoluționează gândirea românească și creiază noul valori estetice.

Cum n'ar fi găsit acest curent cel mai priincios teren de dezvoltare tocmai la noi în Ardeal dându-ne astfel o justificare superioară însăși existenței noastre naționale, — răzimată numai pe umerii viguroși ai țărănilor? A prins, firește, înțelegând lumea degrabă că Jupiter și Diana, Traian și Aurelian cu toată cohorta lor strălucitoare sunt figuri de muzeu, în vreme ce adevărata viață cu riul ei de patimi se deapănă acolo sub tavanul de grinzi al căsuțelor dela țară. Cum n'am fi înțeles acest adevăr elementar noi, cari abia ne desfăcusem din straietele țărănești cari îmbracă și astăzi sufletul nostru? Trebuia să-l înțelegem și se aștepta numai condeii care să dea cuvânt acestei nouă frământări a sufletelor.

La urma urmelor toate acestea nu sunt decât revindicări glumete. Aceiași informatori ai publicului unguresc tipăreau mai zilele trecute, că geniul tehnic al lui Vlaicu „Sándor” ar fi fost de origine maghiară și școala și-ar fi făcut-o la „Műegyetem”-ul din Budapesta. Adevărul este însă că ăsta al nostru nu e Vlaicu „Sándor”, că e chiar Aurel, iar geniul e pururea internațional, originea pură românească și școala superioară, la München... Dacă mai stă și Vlaicu sub înrăurirea culturii maghiare, propagată de d. Zamfirescu la București, ne-am dus!

Așa stăm, scumpi confrăți, cu apropierea noastră culturală. Dacă dvoastră voți să fiți vestitorii acestei păci, care vă convine astăzi, primiți sfatul ce vi-l dăm cu toată lealitatea: lăsați tendințele egoiste, mijloacele ridicole, cu cari vă sprijiniți idealurile voastre grandomane și refaceți-vă radical orientarea și iubirea de adevăr.

Ministrul de externe la Maj. Sa. Conte Aehrenthal, ministrul nostru de externe a sosit azi dimineața la Ischl. Măne va fi primit în audiență de Maj. Sa.

Sedința camerei. Înainte de ședință, bărbații de încredere ai partidelor opoziționiste au ținut o consfătuire, în care au hotărât continuarea construcției tehnice.

Hotărârea a fost executată imediat. După deschiderea ședinței, deputatul Benedek a atacat guvernul pentru că nu răspunde la interpelări. N'a primit însă nici un răspuns.

Apoi s'a votat până la sfârșitul ședinței.

În culoarele camerei de altminteri nu s'a vorbit decât despre manifestul partidului kossuthist.

Ministrul-președinte a declarat unui redactor că acest manifest nu alterează întru nimic hotărârea guvernului de a continua rezistența pasivă.

Condeii meșter și priceput, merit a întrupa în forme neperitoare acest nou curent ne-a fost dăruit prin Ioan Slavici. Crescut sub îndrumarea literaturii poporaniste ungurești, care-și ajunsesse pe vremea lui apogeu în Jókai, Slavici povăuit mai târziu de un puternic fond de cultură germană, lustruit la fulgerele de lumină ale geniului lui Eminescu în a cărui tovarășie soarta l'a ținut ani de zile, umblând în școala Junimei, a început să-și publice novelele sale minunate, infiripate din acest cerc de idei cu totul nou și neobișnuit. Nu mai era vorba aici de mărirea îngropată a Sarmisgethuzei, ci de satul Sărăceni, care la poalele unei coline verzi își revarsă salba de căsuțe albe sub ocrotirea înțeleptului popă Tanda, de „Budulea taichii”, care se duce cu merindea în desagi la școala ungurescă, primind pe rând povețele culturii, de „Moara cu noroc” unde se țes idile de dragoste țărănească. Ce lume schimbată, ce atmosferă familiară, ce clipe de intimitate casnică și câtă duiosie a amintirilor cari ne-au legănat copilăria tuturor.

În ziarul „Tribuna” scos de Slavici se duce mai departe acest curent de inovație literară care-și smulge biruința în timpul cel mai apropiat. În coloanele ziaristice se înstăpânește acest duh de dragoste sinceră pentru mulțimea dela sate, care în viața politică se manifestează prin principiile celei mai avansate democrații, — trădând pe alocurea ușoare nuanțe de demagogie, — iar literatură printr'un viu interes cu care se îmbrățișă producția folklorică.

În această nouă constelație literară — crescând sub îndrumările ei și desfășurându-se sub ocrotirea unui excepțional talent, a început bogata

Libertatea presei.

— Cazul cu „A Nap”. —

Cazul recent cu confiscarea ziarului „A Nap” din Budapesta a fost prea puțin comentat în presa noastră. Probabil pentru tonul de izbucniri brutale împotriva Dinastiei, de care numitul ziar șovinist s'a făcut vinovat și care, cu drept cuvânt, a putut să ne jignească simțitori cum suntem, și în sentimentele noastre față de Suveranul Monarhiei. Asemenea barbarii stilistice, cari samănă direct idei anarhice într'un stat constituțional, ca al nostru, merită desigur o reprobare unanimă. Din punctul de vedere al ordinii și al cuviinței bune de cetățean. Și mai intervine și o altă considerație. Ziarul maghiar, care insultă, cu poftă de acelea canibalice, pe actualul Domnitor al Ungariei, cum a făcut-o „A Nap”, trebuie să fie un inconștient și un ingrat, care uită tot adevărul istoric și toate faptele bune, săvârșite de actuala Dinastie, numai pentru interesele speciale ale poporului maghiar. De când Ungaria a intrat ca egală parte în Monarhia Habsburgilor, poporul maghiar a primit de sus, dela Dinastie, toate condițiile de dezvoltare liberă și de întărire a situației lor, împotriva celorlalte naționalități. De decenii întregi încoace consilierii maghiari ai Suveranului sunt singuri acultați și răsfățați; ei obțin singurele prerogative și concesiuni și se autorizează să creieze poporului maghiar o situație excepțională în stat. Intreaga legislatură ungară favorizează numai pe Maghari și toate plângerile naționalităților, oricât de drepte ar fi, nu ajung până la înălțimea tronului. Și, drept răsplată, tot Ungurii tipă și se văicăresc împotriva Tronului, care nu mai are cu ce favoruri să-i îndoape? Tot gazetele ungurești fac pe grozavii și se răsvrătesc acum și împotriva întregii Austrii? Aceste sunt îndrăzneli, cari trebuie să înceteze! Și prin urmare anumite lecțiuni, date răs-

carieră literară a lui Coșbuc care a câștigat desăvârșita învingere pe seama acestui nou curent. Drumul început de Slavici în proză — l'a continuat în poezie Coșbuc. Nu e aici locul potrivit și nu sunt eu chemat a judeca opera literară a acestui mare meșter al versului românesc, atâta însă putem spune că condeii lui a fixat definitiv noua formulă a poeziei românești în Ardeal, hotărâtoare până în pragul zilelor noastre. Coșbuc pătrunzându-se de credința, că sinceritatea unei inspirații literare numai atunci poate fi salvată când pleacă dela noi înșine, când purcede din fibrele ascunse ale sufletului nostru, când răscoste taine și încremenește dureri din propriul nostru sbucium, s'a oprit cu ochii lui limpezi la ograda țăranelor, s'a îmbătat de mireasma florilor de câmp, și-a legănat închipuirea în undele de lumină ale mitului românesc și a făcut astfel din scrisul lui o oglindă a naționalismului nostru organic, o literatură națională. Cu vremea s'a apropiat tot mai mult de țarina strămoșească, deslegând din ce în ce misterul acestei vieți simple cu adânci înțelesuri, iar mai târziu și-a dat seama că poezia trebuie înfrățită cu marile dureri vii cari frământă sufletul neamului și că arta e apostolatul prin care se propagă credința mântuirii unui popor. Din acest sbucium ne-a intrupat poezia „Baladelor și idilelor” cântarea fulgerătoare: „Noi vrem pământ”.

Pe acest drum nou se desfășură până în zilele noastre crezul literar al scriitorilor ardeleni: literatură națională care își caută inspirația în atmosfera sănătoasă a vieții țărănești, singura clasă socială care la noi are trecut, are tradiție și un perfect echilibru sufletesc.

vrătitelor gazete ovreo-maghiare, nu pot fi decât îndreptățite și confiscarea lui „A Nap” poate fi până la un punct absolut admisibilă. Dacă ziarele noastre românești caută mereu tradiția și-și fac datoria, prea mărind pe Impăratul-Rege, și redactorii noștri mânăncă totuși ani de ani de pușcărie cu știrea Impăratului-Rege, de ce n'a suporta onorabili noștri confrăți unguri să îndure și ei o dojană măcar prin recentă confiscare.

Prin constatarea asta însă ideea în sine a libertății de presă noi nu avem de gând să o combatem, mai ales că luptăm din principiu pentru ea, în mai multe direcții. Luptăm mereu contra procurorilor noștri și a celor maghiari și luptăm contra presei maghiare intolerante, mistificatoare și plină de vrăsmășie împotriva noastră. Cazurile isolate însă de manifestare a libertății gândului totdeauna știm să le considerăm de ori unde ar veni ele. Sunt pasiuni, care duc în rătăcire, dar pe cari le poți legitima prin spiritul vremii și a împrejurărilor cari le nasc. Pasiunea lui „A Nap” se explică și ea prin curentul antidinastic, care există în o pătură largă a societății maghiare. Și așa se explică marea indignare ce a procurat confiscarea ziarului, în cercuri întregi ale intelectualilor budapeșteni.

Dar încolo vom recunoaște bucuroși, că în societatea maghiară libertatea presei se bucură de scuturi puternice. Nu numai că legea o ocrotește, dar însăși societatea o apără de lovituri brutale și o pune mai pe sus de orice alt drept cetățenesc. Societatea asta, observată între oameni de știință, deputați și ziariști maghiari, precum și în o parte a opiniei publice, de a lua, în principiu cel puțin, apărarea lui „A Nap”, ne-a impresionat. Și suntem absolut geloși de minunata organizație și autoritate a asociației ziariștilor maghiari, cari au atârnat influență asupra deputaților patrioți, încercând să-i convingă de datoria lor, de a lăsa în parlament cuvântul contra persecuției libertății de presă. Este acesta triumful

De sigur că cei mai mulți dintre noi după ne-am smuls din sumanul strămoșesc și am primit botezul cultural al occidentului simțim focul mituit al intelectualității moderne, mintea ne trăsare la fiecare pas chinuită de problemele dualității sufletești neconținute, avem sbucium de sănătate rustică și slăbiciuni de rafinerie seacă, dar în adâncul inimii purtăm totdeauna frățietatea cu cei rămași în urmă și surprindem accente din simfonia nemărginită a durerii lor. De aceea sufletul delicat al artistului nostru, care nu pot trăi microbii parvenitismului uitător, va fi o harfă aeoliană ce cântă psalme împletite din marea jelanie purtată de vântul Versul lui va fi buciul de alarmă prin care strigă lumii puterea de viață a unui popor: cea mai superioară justificare a existenței lui naționale. Lira poetilor va desgrota amărăciuni dormitează în umbră și va coborî pe strune marșalei ideii generoase menite a lumina soarta mulțimilor oropsite.

Literatura ardeleană, doamnelor și domnilor va purta încă multă vreme această dragoste de țărâtime ori cari ar fi pretențiile de înghețată mândră artă olimpică a temperamentelor izolate de dorurile vulgului profan și ori câte teorii neputincioase ne-ar trimite anumiți strănepoți crai bizantini opoșiți pe pământul îndelung tător al frumoasei Românie. Noi suntem un popor de țărani și cărturarimea noastră și-a ridicat zestrea ei sufletească din comoara geniului poporului. De aceea pentru scriitorul acestui neam — care are încă visuri de împlinit — țărâna va rămâne încă multă vreme cel mai de căpetenie, cel mai iubit și cel mai interesant subiect literar.

unui principiu însemnat în procesul procesului cultural și politic al ori cărui po-
r, care ține să se lepede de rămășițele
albăstăciei sale de odinioară.

Numai noi, Românii de aici, rămânem
urmă sub acest raport. Lungi și neînche-
ate se țes intrigile și procesele împotriva
presei noastre, pentru atitudinea ei politi-
că. Motive născocite ne svârl, pe ani înde-
lungați, atâtea energii în temnițe, de stat,
ca să se mistuie acolo. Dar n'am văzut
nicăieri acum un singur caz, în care oratorii
parlamentari, puțini câți îi avem, să
discute chestiunea libertății presei româ-
nești, la înălțimea demnă a unei discuțiuni
în Camera în fața guvernului și a țării, pen-
tru a stabili în sfârșit o garanție pentru un
drept de mișcare mai largă în activitatea
presei noastre. Numai la noi rostul ziaru-
ri și a scriitorului se caută a se restrânge
din proprie inițiativă românească, se de-
clară, că opera distrugerii unui ziar este
un merit național și o faptă de omenie.
Ideea libertății de presă se vede că trăiește
la noi în conștiințe puține, are dușmani în-
vălșiți, cari sunt în același timp dușmani ai
civilizației. Regretăm deci, că în
comparație cu Ungurii, ne găsim în infe-
rioritate colosală în ceea ce privește salva-
rea cuvântului de sub zgardă. Să sperăm
în schimb, că, cu încetul, cu muncă multă, cu
capacități reciproce, pe cari le vom mai
obține, vom obține totuși un succes real
în scopul nostru de a înlătura rușinea asta
de apasă societatea noastră.

vărată, proprie, națională și „ruteană” cum se nu-
mea odată”.

Și mai scrie Narodnyi Holos (Nr. 40, an. II.
11 Aug. a. c.) din Cernăuți:

”Și noi declarăm — în legătură cu articolul
din „Dilo” — că Rutenii gr. or. din Bucovina în
nici un caz nu vor concede, ca biserica gr. or. din
Bucovina să-și păstreze caracterul românesc, cu
excepția episcopiei rutene; — (ce se va întemeia,
nota mea) — Căci aceasta ar fi nedrept și zadar-
nic și dăunător nouă. Vor fi tendințele noastre
să câștigăm o nouă paritate cu Românii în bise-
rica noastră gr. or.”

Iar acel, care semnează acest articol e Ostap
Luckyi, gr. cat. venit înainte de un an din Ga-
liția.

În Bucovina aceasta se pot întâmpla lucruri
într'adevăr miraculoase. Iată, Rutenii — răzimați
pe istorie firește — ne pretind cu biserica, cu
școala, cu limba cu caracterul nostru. Și, când un
deputat român (d. Simionovici) apără prestigiul
istoriei înaintea unui parlament, întemeiat pe
aceleiași principiu, pe care-l profesează astăzi și
Rutenii de aici, — cum nu e altfel posibil ei tac.
Totuși Rutenii aceștia dela noi, ei își află un pu-
ternic apărător a drepturilor lor istorice. Un apă-
rător? Și cine e? Facla. Da, Facla; tocmai Facla,
care apare în editura Adivorului str. Sărindar
11, care Adivor și el apare în editura Alianței is-
raelite universale.

Jidanii dela București sprijinesc pe prietini
jidaniilor din Bucovina.

Și să se știe cât de multă lumină e astăzi în
jurul Românilor din Bucovina și să se știe cine
suntem, unde suntem și cum suntem, mai ur-
mează și aceste documente, pentru viitoarea is-
torie a Bucovinei absolut indispensabile.

Căci în respectul, ce-l avem înaintea presei
jidovești, și să le arătăm, că nu voim să ne atin-
gem de interesele lor, numai să ne lase în pace,
putem face și aceste mărturisiri, ciudate și umi-
litoare.

Scrie aceeași revistă „Wahrheit”:

În toate (posturile) conducătoare a nou înfi-
ripatei și „creștinei” industriei de lemn se află ji-
dani ortodoxi și la deschiderea festivă a fere-
teului din Rădăuți — (e vorba de o întreprindere
românească. N. mea) — s'a căutat cu cea mai ma-
re stricteță, ca serbarea nu numai să nu aibă „un
caracter exprimat antisemit”, ci s'au servit chiar
bucate coșer”.

Atunci, nu e așa? e esplicabil, de ce în această
Bucovină se pot întâmpla lucruri într'adevăr mi-
raculoase.

Se cunoaște doar sufletul străin de noțiunea
dreptății, brutalizat și absolut subiectiv al Jida-
nului, și totuși pentru sesiunea a treia jurații la
tribunalul din Cernăuți sunt:

Jidani	—	—	—	—	21
Străini	—	—	—	—	13
Români	—	—	—	—	2

Ce multă lumină e în jurul Românilor din Bu-
covina! Și în lupta grea, în această luptă, care c
începură toate neamurile, venite în țeara no-
astră, în această luptă de nimicire, pe care noi o
purtăm cu multă însuflețire, cu multă abnega-
țiune, ne însoțesc uralele și ajutorul și răsplata
fraților din Regat. Să vedeți ce zice „Czernovi-
tzer Tageblatt” 19 Aug. a. c.: Impăratul —
(Poate Majestatea Sa, jidane!) — a permis că-
ciumarului Wolf Lenzberg din Suceava (Bucov-
ina) să primească și să poarte ordinul regal rom.
„Coroana României”.

Vedeți? deci înainte! N. I. Russu.

Manifestul kossuthiștilor.

Eri seara, partidul independist de sub
șefia lui Francisc Kossuth a ținut o confe-
rență pentru a lămuri opinia publică asu-
pra atitudinii partidului în chestiile la or-
dinea zilei: reformele militare și votul
universal.

În vremile din urmă, atitudinea parti-
dului n'a fost lipsită de momente de șo-
văială. Alcătuit din elementele reacționare
ale fostului partid independist, kossuthiștii
multă vreme au cochetat cu partidul gu-
vernamental. Mai ales în chestiunea vo-
tului universal, mai mulți membri ai parti-
dului au făcut declarații cari erau un ecou
fidel al vederilor contelui Tisza în această
chestiune.

Atât de contradictorii erau acțiunile pu-
bliche ale acestui partid, încât au început
să circule chiar zvonuri că kossuthiștii vor
fuziona cu partidul guvernamental.

În aparență, conferența de ieri seara e
o dovadă că partidul e unitar și hotărât să
lupte și mai departe pentru programul de-
mocrat al partidului. Dar numai în apa-
rență, pentru că discuțiile ce-au avut loc
în jurul manifestului de-a se adresa „na-
țiunii” au dovedit că mulți dintre membri
acestui partid nu vreau să știe de votul
universal — de teama naționalităților.
Unul dintre fruntașii partidului, deputatul
Szentiványi Árpád, a declarat pe față că
la vremea sa va lupta cu toată energia
împotriva votului universal, egal și secret,
fiindcă introducerea lui înseamnă întări-
rea naționalităților.

În schimb, toți membri partidului au
aprobat lupta împotriva reformelor mili-
tare cu orice mijloace. Dar și aici, moti-
vele sunt numai în parte de ordin general.
Motivele cari determină atitudinea ob-
strucționistă în această chestiune sunt
luate tot din arsenalul șovinismului ma-
ghiar. Kossuthiștii combat reformele mi-
litare pentru că nu maghiarizează armata
și nu o dau pe mâinile kossuthiștilor, ca cu
ajutorul ei să ne asupriască și mai mult, pe
noi naționalitățile nemaghiare.

Pe noi nu ne poate, deci, încânta ma-
nifestul primit de conferența de aseară.
Experiențele din trecut ne-au învățat să nu
așteptăm nimic dela actualele partide un-
gurești, cari în opoziție sunt tot atât de
radicale și democratice, pe cât de reacțio-
nare și servile sunt când ajung la cârmă.

Manifestul spune cam următoarele:

Partidul este hotărât să continue lupta aproape
tradițională împotriva reformelor militare cu
toate mijloacele legale ce-i stau la dispoziție și
a nu îngădui ca drepturile naționale ce i-se cuvin
pe terenul militar să fie jertfite de dragul unor
concesiuni naționale pe alte terenuri.

Partidul kossuthist, credincios tradițiilor sale,
cere alcătuirea votului universal egal, care să
asigure caracterul național maghiar al statului
ungar și dezvoltarea socială în spirit democratic.

Cere cu stăruință ca reformele militare să fie
luate dela ordinea zilei.

Partidul trebuie să aducă la cunoștința Rege-
lui și a națiunii, că chiar dacă înainte de refor-

Documente la istoria Bucovinei.

Înainte de trei ani un autor oare-care a scris
în revista politică „Wahrheit” (Nr. 20, 4 Iunie
1908) o „idilă” — așa i-a zis dlui — în care se
vorbește despre o desăvârșită înfrățire și coope-
rare a Românilor și Rutenilor din Bucovina. Aceste
înclînări de prietinie se mai află la unii dintre
noi și astăzi, când ca o furtună, ce nu mai stă să
se potolească, a cuprins întreaga țeară lupta, nu
pe paritate în biserica gr. or. bucovineană,
ci pentru altceva, un lucru, despre care se vor-
bește de atunci, de când Românii au intrat într'o
numită școală politică împănată iarăși cu o anu-
nită însușire caracteristică unei rase, care ne
rește mai mult.

Desnaționalizarea Românilor de aici e mai
însemnată decât persoana cutărui deutat
în partidul — vorba noastră — contrar, pe care
nim să-l distrugem cu ori și ce pret. Și simțim
nespusă bucurie, când în acțiunea noastră de a
documenta lumii, că acel Român e un netrebnic,
cândtem sprijiniți de Nachrichten, de Allgemeine,
de Tagblatt și de Volkwehr. Dar pentru a-
astă desnaționalizare se pare că au mai mult
interes acei, de cari ne leagă trecutul cu istoria
noastră, și deci și prezentul cu împrejurările date.
În „Dilo”, foaia galițenilor din Lemberg: „În
Bucovina se înalță acum aurora recăștigării bise-
rii proprii pentru poporul rutean”. Și mai la-
le: „La mitropolia galițiană aparține și bise-
rica gr. or. din Bucovina înainte de întemeierea
mitropoliei din Suceava”. Și: „Această biserică
(care voiesc să ne-o răpească) — va deveni
și biserica noastră — (a lor, a Rutenilor) ade-

„Asociațiunea industriașilor de mobile” din Brașov

comandă în aten-
on. public, depo-
ul său bogat în

mobile

pentru camere de dormit, sufragerie, camere garcon și sa-
loane. la în întreprindere efeptuirea aranjamentului complet al
locuștelor și bucătăriilor; al edificiilor publice (școli, palate pu-
blice) împreună cu tapetăriia lor. — — — — —

Prețurile moderate, pe lângă condiții favorabile. — Se poate privi fără a deobliga la cumpărare! — Cataloage gratuite!

„Brassói Bútorkészítő Iparosok Arucsarnok Szövetkezete”, Sîrada Vămii nr. 36.

mele militare s'ar alcătui legea electorală, — partidul nu va vota nici odată o lege militară, care nu va ținea seamă de cererile îndreptățite ale națiunii și care aduce națiunii sarcini insuportabile.

Drept încheiere, manifestul dă expresie dorinței și nădejdei că lupta se va duce înainte, până la izbânda desăvârșită, în deplină armonie cu celelalte partide.

Un ecou al serbărilor dela Blaj.

Iași, August.

Cât de frumoase pregătiri întocmesc Blăjenii Transilvaniei surori pentru reușita serbărilor semicentenarului „Asociației”. Cât avânt, câtă nobilă pornire românească cheltuită pentru zugrăvirea demnității și culturii noastre reînviată. Ce strălucit exemplu de frățietate ne dau cei doi I. P. S. Mitropoliti și cei atâția Episcopi uniți și ortodocși când, uitând neînsemnata deosebire confesională ce-i desparte, se întâlnesc în ascultarea și înțelegerea acelui ideal de unitate culturală.

Unitate culturală. Iată o năzuință care, până mai acum câțiva ani se părea irealizabilă. Să formeze Românimea toată, din cele mai îndepărtate colțuri ardelenesti până în bălțile întinse ale Basarabiei sau dealurile trăgănate ale Dobrogei, acelaș suflet idealist de afirmare puternică, tot mai puternică, a unei vieți naționale, se credea o utopie, gata să încolțească numai în „temperamentul impulsiv și romantic de impostor antisemit, fanatic, etc. etc.” Un om cu judecata rece a faptelor sale, cu sentimentul de autocritică așa zice, covârșitor, va înțelege prea lesne că un curent pornit pe asemenea cărări, în vorbe, scris sau fapte e... cea mai mare mizerie omenască. Și uite mizeria asta e pe cale să se închege și cu atât mai puternic cu cât „fanatismul” celui ce o propovăduiește e mai încăpăținat.

E lucru clar. Nici odată unda aceeași învietoare, puternică, credința aproape sălbatică în tăria, curățenia și frumusețea felului nostru de viață românească n'a căpătat sprijinitor mai neîndurat ca'n uriașa pornire de creare și prefacere socială a școlii d-lui prof. Nic. Iorga.

Așa se explică de ce, în viața noastră de astăzi ca popor Românesc, trăitor pe întinsul pământurilor noastre, fiecare durere, fiecare bucurie, fiecare înfrângere își găsește un ecou din ce în ce mai puternic în straturile adânci ale poporului; de ce bucuria fraților noștri, tot mai mult e și bucuria noastră. Frământarea îndârjită din care mai apoi va avea să răsară ființa acelui suflet național e în plină viață. Încă puțină muncă și firul dumnezeesc de trainică legătură unitară va hotărî în țesătura meșteșugită a pânzelor sale întreg rostul nostru de popor cu năzuinți depline.

Azi serbările Blajului Transilvănean par serbările Iașului sau Bucureștiului Românesc; mâni durerile acelui oraș vor fi

durerile noastre și vai de acela care, în pornirea unei uri brutale va căuta mereu să pună la încercare răbdarea unui neam întreg.

Din Sibiu.

— Concertul „Reuniunii sodalilor români”. —

Credincioși direcției de activitate, pornită cu atâta însuflețire de d. V. Tordășianu, conducătorii „Reuniunii sodalilor români” din Sibiu, continuă la ori și ce ocazie manifestațiile literare și culturale ale acestei instituții.

După ultimul concert dat în Iunie a. c. la care a participat tot ce are Sibiul românesc, ne surprinde acum din nou cu alt concert, care a avut loc Duminecă, în 27 August în grădina Hermann.

La inițiativa dlui G. Poponea, vice-prezidentul Reuniunii, s'a aranjat acest concert, care, ca și cele anterioare, a avut menirea de a ajuta, din o parte a venitului curat, biserica gr.-or. rom. din suburbiul Josefîn.

Programul a fost compus din 12 puncte alese, între cari multe cântări cunoscute dela concertele trecute, dar cari sunt veșnic noi prin drăgălășia motivelor, cum e „Coasa” și „Răsunetul dela Crișana” de Vidu, apoi unele de Bena, de T. cav. de Flondor ș. a.

Corul, condus cu măiestrie de d. *Candid Popa*, învățător la școala de aplicație a seminarului „Andreian”, s'a achitat în mod conștient, satisfăcând într-o parte publicul asistent.

Simpaticul tenor, d. *I. Stanciu* care a cântat solo a captivat ascultătorii cu vocea sa puternică și melodioasă.

Ceea ce înviorase mai mult inimile ascultătorilor a fost poezia bardului dela Mircești: „Oda ostașilor români”, declamată de doara *Elena Bordea*.

Cu eleganță în mișcări, fără afectie, — rău de care suferă foarte mulți, — și cu o notă originală, această frumoasă Românețută a dat dovadă de remarcabile însușiri de artă declamatorică. Era surprinzător calmul cu care urca tribuna și sângele rece cu care suporta atâtea priviri cercețitoare.

D. *Dumitru Axente*, cu cunoscutu-i talent a recitat poezia „Curcanii” de T. Speranță în hotele neconținute de ris ale mulțimii, care nu mai înceta aplaudându-l.

Ceva original la concertele Reuniunii a fost cântarea unor cuplete comice. În aceste cuplete se ridiculizează societatea Bucureștiului cu toate scăderile ei. La noi, însă, nu-și găsește loc aceste cuplete, deoarece pentru spiritul ardeleanului nu e potrivită satira deplasată adusă de peste graniță. Mirare că a plăcut, mai ales celor cari nu le e străin Bucureștiul.

E un contrast izbitor între aceste licăriri de spirit șterpelite din cine știe ce autor obscur al Parisului și între plângătoarele noastre doine, ale cărei tremurări se răsfrînge întreg sufletul nostru.

După producțiune a urmat dansul. În valsuri alintate de sunetul vioarelor alunecau perechi-perechi, tînării, petrecându-și o seară trandafirică. N'au lipsit nici jocurile naționale. O notă cam discordantă, care cred că s'a strecurat fără știrea conducătorilor, s'a observat în decursul jocului. Nu se potrivea, ca Românețele noastre, îmbrăcate în costume naționale să danseze în sunetul valsului „Huló falevél”. Sunt doar atâtea valsuri admirabile ale compozitorilor mondiali și afară de aceasta, cu toată sărăcia noastră, avem și noi atâtea melodii de vals cu motive românești, cum e de ex. „Valurile Dunării”, „Ofițerul român” etc. etc.

Correspondent.

A. Popovici-Bănățeanu.

— Cu prilejul morții lui. —

Il credeam acasă, într-o căsuță de țară, aproape de Dunărea pe care a iubit-o atâta. Nu-l mai văzusem de mult, nu l'am văzut nici la plecarea mea din țară și nici nu i-am scris de nicăieri, numai să nu-i dau prilejul să se întristeze că „numai el a rămas”. Să-i fi împărtășit cele dintâi bucurii ale sufletului meu care se închina în fața atâtor frumuseți de pretutindeni — ar fi fost din parte-mi o jignire pentru el. Il știam nemulțumit, nefericit chiar; cum aș fi putut dar să-i vorbesc de mulțumirile mele? De o durere, da, dar de o bucurie, niciodată! Și iată că a venit și pentru mine o clipă mohorită și atunci i-am scris. Dar peste câteva zile — în ziua în care el murea în altă parte — (de ce tocmai atunci?) scrisoarea s'a întors! O scrisoare care vine înapoi întotdeauna e o veste rea. Mâna care n'a știut ce vorbă mare aceea, a însemnat pe un colț: „mutat”. Da, mutat în altă lume, pe care însă el n'a dorit-o. Lui îi plăcea cea de aici, cu tot ce avea ea mai ales și mai frumos. Tânjea după cerul și grădinile de portocali ale Mediteranei; după fabulosul nocturn al serenadelor picurate sub balcoane încărcate de roze; după foșnetul mătăsoș al unei rochi care ținește trena pe treptele unei scări; după o floare însoțită de o privire misterioasă... Și n'a avut nimic din toate astea. Atunci ca o sfidare, și ridicat el însuși în lună un castel — castelul sufletului său, așezat „pe margini de genună”. Ce păcat că versurile altora nu le ținem minte...

Apariția lui în orașul copilăriei mele, pentru cei care nu-l cunoșteau era un obiect de curiozitate. Înalt, subțire, cu figura excesiv feminină, cu pletele acele moi și cu legătura de mătăsoasă ce-i flutura la gât, nu putea să treacă neobservat pe străzile unui oraș de provincie. Dar nimeni nu știa că drumețul acela e un suflet, care cată spre cer și spre ferestrele deschise cu niște ochi ne-spuse de cumiți. Și n'au simțit-o aceasta nici cele ce priveau de după perdele și nu l'au înțeles. El însă a trecut înainte și când a avut flori, le-a împărțit tuturor, iar în nopțile cu lună întârziam cu ochii la geamuri și când și cea din urmă lumină se stîngea sub suflarea tinerelor guri roze, noi copiii visurilor de atunci, în sunetele mandolinei și violei pe care el știa să plângă, reînviăm și trăiam iubirea delicată a altor veacuri cu nopți albastre... Și tot mai mult ne înțelegem. Numai că mulțumirea aceasta nu dura mult. Trebuia să-și reia drumul de unde venise, să se închidă între cei patru pereți ai unei case în care numai de visuri nu putea fi vorba. Făcea pe poliștist. Noroc că Dunărea era aproape și cum apa largă și mare, exercita și asupra lui ea și asupra tuturor, o neînțeleasă chemare, în spre amurg pornea să rățăcească în neștire pe țarm până târziu. Și tot mai mult a început să rățăcească în urmă și dimineața și ziua, până ce a uitat că neînduplecatul „șef” îl aștepta cu raportul. O dacă șeful acela ar fi fost un poet, ce raport ar fi știut să facă tînărului lui subaltern, despre tot ceea ce surprinsese el în valurile albastre ale fluviului, în freamătul nedefinit al naturii întregi...

A fost nevoit să plece. Iată-l în București, în București care omoară pe toți câți nu se pot adapta, pe toți câți firea lor nu i-a mânat în luptă pentru viață. Acolo l'am găsit iarăși. Timiditatea lui extremă îl făcuse simpatic în lumea scriitorilor mai tînării: unii îl prețuiau chiar, alții poate l'ar fi și ajutat dacă li-s'ar fi plăns — lucru pe care el nu a îndrăznit să-l facă. Când vechile ceasuri din turlele Bucureștilor însemnau douăsprezece la amiază, când cetele șgomotoase de studenți grăbeau să ia cu asalt birturile aromitate, el cânta umbra Cismigiului sau a Șoselei. După o vreme dacă îl întrebai, unde a fost, îți răspundea, foarte sigur de sine: „am mâncat cu Mândru”. Și multă vreme l'am crezut. Știam că Mândru îi era prieten. Dar ori cum, prea mâncau des împreună, fapt care m'a îndreptățit să întreb odată pe Mândru. Nici vorbă nu era...

NETUSIL VINCE CAȘOVIA-KASSA Fő-utca 80.

Înainte: **KAROL ELISCHER**

export de cârnuri afumate, cârnățării și salam. Serviciu prompt. — Cataloge trimitem gratuit și franco.

De atunci încoace, viața lui nu a fost decât o continuă. Puținii bani pe care îi prindea în când în când, îi dădea pe cărți, la care ținea mai mult ca nimeni altul...

Și acolo sus, în mansarda lui, care nu era decât o cutie de zid, în formă de cavou, rămănea în afară de lume, căutând pe ochiul de geam, peste Bucureștii bogăți, departe în zare. Când citea, și când nu scria cânta... cu degetele încordate pe arcuș și pe coarde și cu privirea absentă până aproape obosea. Simțea că în închipirea lui vede, aproape, călătorește.

Da. A fost un pelerin pasionat, dar care n'a ornit niciodată la drum...

Viena, August.

V. L.

Scrisori din București.

Rivalități și întreceri. — Un gest frumos. — Biblioteca populare. — Cetitorii dela sate. — Ceva ce e de prisos.

București, 17 August.

În lumea noastră cu preocupările ei așa de numeroase, în lumea noastră plină de nesiguranță și îndoială sunt așa de rare gesturile frumoase. Întâlnim pe orice cale rivalități între bărbați ca și între femei, întreceri nebune de a părea mai mult decât sunt. Fiecare vrea să-l întrecă pe celălalt, în avere, în risipă, în lux, iar, întru cât vorba de sexul frumos, în toalete și de multe ori în victime simpatice.

Foarte rar ne este dat să vedem o întrecere nobilă, o rivalitate la oamenii veacului nostru în a face acte folositoare progresului obștesc. Mulți și manifestează un adevărat dispreț față de asemenea acte. Alții, văzând pe contemporani că nu vin să li-se prostorneze la picioare după cel mai mic bine, renunță numai decât la asemenea preocupări folositoare binelui public.

Așa e vremea, așa e spiritul de care este stăpânită societatea noastră. Și cei cari stăruiesc pe drumul înaintării și al luminei, adeseori sunt considerați drept șarlatani sau nebuni. Aici trebuie apoi căutată cauza lipsei de entuziasm și a simțului de jertfă. Și când vezi oameni, cari trec peste preocupările lor egoiste și se gândesc și la alții par'că te prinde mirarea.

Mai zilele trecute a avut loc la Craiova vânzarea la licitație a lucrurilor rămase în urma defunctului Elefterie Corneti, care, pe lângă iubirea ce o avea față de artă, mai era și un mare bibliofil. Starea lui materială i-a îngăduit, cât a fost în viață să-și procure o samă de opere și manuscrise rare, pe cari le-a păstrat cu îngrijire, având față de ele o adevărată patimă.

La licitația cărților s'a prezentat între mulți amatori și directorul liceului din Craiova, d. Protopopescu, care voia să cumpere cărțile pentru biblioteca liceului. Având drept concurenți o seamă de oameni cu dare de mână, d. director, neputând oferi un preț mai ridicat, a trebuit să renunțe în curând la planul de a cumpăra acele cărți pentru scopul propus. Era gta să plece dela licitație, regretând că atâtea opere de valoare vor împodobi biblioteca vre-unui siguratic, care nu le va consulta niciodată câtă vreme, date fiind unei bibliotecii publice, ele ar răspândi atâta lumină.

Atunci reprezentantul unei mari firme de mașini agricole oferi prețul cel mai ridicat, declarând că dăruiește cărțile bibliotecii liceului. Concurenții au răms o clipă nedumeriți. Gestul comerciantului i-a adus în încurcătură. Firește, fierele începu să se laude că avea acelaș gând. Numai cât prin atitudinea lor n'au dovedit-o. În puțina a produs o excelentă impresie darul comerciantului binevoitor.

O pornire frumoasă se observă la o parte din tinerimea universitară de aici. Mai ales la cei orniziți din mijlocul poporului se observă năzuința de a munci pentru ridicarea fraților lor, și e a munci pentru răspândirea luminei în ceruri cât mai largi. Cu bucurie trebuie să constatăm că și samânța cea bună aruncată de marii cășcâli ai naționalismului începe să dea roadele steptate. Căci unul dintre principiile acestui curent, cel mai principal este, ridicarea poporului prin cultură. Este, după cum s'a spus de atâtea ori, manifestarea iubirii față de poporul nostru nici decum a urei față de străini.

Plecați la țară cu aceste mântuitoare învățături, tinerii luminați ieșiți din mijlocul poporului au început a înființa biblioteci populare, pe cari le-au îmbogățit cu cărți cumpărate din sărăcia lor, unde au chemat cu dragoste de frate pe cei se toși de lumină și de adevăr.

Grație stăruinței fiilor de țărani, o mulțime de sate au astăzi biblioteci frumoase, și din dările de seamă se vede că n'au stat cărțile în rafturi, ci au fost cetite de țărani cărțurari. Avem asemenea biblioteci cu deosebire în județele oltenesti, apoi în cele din Moldova, unde se cere atâta uriașe muncă pentru infiltrarea demnității naționale în sufletul poporului demoralizat de năvălitorii străini.

Mai pe urmă avem de înregistrat inaugurarea bibliotecii populare din Tâmboiești, județul Râmnic, unde de asemenea curentul naționalist numără o seamă de aderenți însuflețiți. După cât se anunță, această inaugurare a fost o sărbătoare înălțătoare de inimă, la care au luat parte toți sătenii, ascultând cu evlavie învățăturile preoților și ale tinerimei, care le făcea darul cel mai bogat: o bibliotecă.

Țărănimea începe să cetească. E un început care ne face să ne întărim nădejdea în viitor. Și la noi în Ardeal cetește țărănimea. Mai ales unde avem despărțăminte ale Asociației și unde în fruntea acestor despărțăminte sunt oameni cu trageri de inimă. S'ar părea că la noi facem chiar cuceriri cu literatura noastră. Nu de mult, într'un sat din Ardeal, pe taraba negustorului ovrei am văzut câteva cărți românești.

— Cine le cetește?

— Eu nu, răspunse ovreiu, eu n'am vreme. nevasta cetește, ea poate mai bine.

— De unde sunt?

— Dela școală...

Erau cărți dela biblioteca despărțământului Asociației. Poeziile lui Goga, ediția din Budapesta și niște nuvele rusești traduse de Husar.

Cultura noastră face cuceriri. Nu? Cu toate acestea, poate ar fi de făcut unele observații. Îndint de a ne gândi la alții ar trebui să ne aducem aminte de noi. Căci zice Românul, celui care plânge pentru dușman i se scurg ochii.

Correspondent.

Scurte popasuri.

— Prin Svițera saxonă la Dresda. —

Cu inima ușurată, scăpați de pedanteria funcționarilor vamali, priveam prin ferestrele vagoanelor la șirul de munți, ce se întindeau prin țara noastră. Printre pasageri, ca un murmur străbătut cuvintele „Svițera saxonă” și fiecare se îngămădea pe la câte o fereastră să-și câștige un colț de privit. Alături de noi Elba, scăpată de strimțorile munților boheimi, își ducea undele liniștite, fără grabă și sorbind cu lăcomie toate pârăle năvalnice ce se precipitau din munți.

După o scurtă goană, coborâm în gara celui mai plăcut orașel din aceste părți în: Schandau. Orașul, care are și niște isvoare feruginoase, e în timpul de vară foarte cersolat de călători și dragălașele hoteluri ce se ridică deasupra apei, întreg anul adăpostesc turiștii, ce colindă plaiurile munților de aramă.

De aici părăsim linia ferată și ne îmbarcăm pe vapoarele albastre, cari ne leagă, ca pe aripile unui vis. Treceam printr'un defileu de munți și dupăce cotim de câteva ori ajungem la: Königstein, un orașel situat deasupra Elbei și rui-nele unei fortărețe, în cari se refugia în vremuri de bejenie, curtea saxonă cu toate comorile ei. În față, împrejmuit de apă se ridică: Lilienstein, un deal rotund cu o priveliște din cele mai ferme-cătoare. De aici cel dintâi popas îl facem la Rathen, locul de întâlnire al excursioniștilor, cari vin din Dresda, vestit nu prin poziția lui, ci prin frucea prin care o are. În societatea cătorva Ruși, conduși de un cicerone mincinos, urcăm în arșița soarelui potecile întortochiate și grăm ce se întâlneau în vârful muntelui. Spre dreapta vedem masa giganticele stânci dela Hockstein, cari se adună mai încolo în Wolfsschlucht, o minunată galerie de stânci cu o vegetație sălbatică.

După un ceas suntem deasupra muntelui, pe: Bastei, care trebuie socotit ca o perlă a regiuni-

lor muntoase din Svițera saxonă. Intr'adevăr nimic nu poate fi mai mulțămitor, decât minunata priveliște ce se deschide în fiecare parte. În spate se ridică mulțimea coloanelor de stânci, cari par niște stâlpi rămași dintr'o cetate uriașă și pe lângă cari brazii par niște tufișuri. Formațiunile acestea de stânci sunt foarte ciudate și rare, pe multe coaste au înfățișarea unor arbori fără ramuri, iar urcarea lor e aproape imposibilă. Șapte din aceste coloane de stânci au fost împreunate în 1851 cu un pod de mare măiestrie. În față vedem platourile dela Baerenstein, unde ciceronul nostru cu un gest de comandor ne arată locul unde a dejunat Napoleon cu stăutul său major. Pe urmă luă o atitudine, ca și când ar fi fost Napoleon.

De desubtul prăpastiei pe care ne aflăm, râul Elba se scurge umbrit de cetinile brazilor, ducând cu el șirul de plute pornit din munții boheimi.

După amezai, coborâm muntele pe un drum lat și plin de praf, pe care automobilele aleargă ca pe boulevarde. Seninările și blocurile mari de stâncă, ce în multe locuri se ridică prin aceste locuri, dau un aspect fioros întregului drum, care înainte cu câteva secole, nu era umblat, se zice decât de bandiți.

La Wehlen luăm iarăși vaporul, care duce pe dinaintea minunatelor orașele, cu aer curat și păduri răcoroase. La Pillnitz, lângă malul apei o reședință de vară a curții saxone, cu un castel minunat în stil chinezesc, în care se ascunde o comoră de daruri.

Dintre toate însă cel mai frumos e Loschwitz, loc de vilegiatură pentru artiști, unde Avenarius și tenorul Burian sunt oaspeți regulați. Din acest orașel, care constă numai din vile și grădini, dacă urci tramvaiul alpin, ajungi după o jumătate de cias la Weisser-Hirsch, unde se află vestitul sanatoriu a fostului medic Dr. Lehmann, cercetat de toate națiunile și împrejmuit cu poduri mari de brad, unde căprioarele plâpânde pasc în dragă voe iarba necălcăată.

De aici de pe platou, se zăresc luminoasele turnuri din capitala regatului saxon: Dresda.

Puține orașe se prezintă așa de simpatic ca Dresda. Străzile largi și de o curățenie uimitoare, întretăiate de mici și îngrijite parcuri îți prezintă o iconă din cele mai admirabile și puțini călători sunt, cari în drumul lor spre Berlin să nu se oprească câteva zile aci.

În jurul gării sunt adunate mulțime de pensionate, dintre cari cele de fete au ajuns la un mare renume. Nu acestea însă au adus faima orașului, ci mulțimea de muzee, între cari grandioasa galerie de tablouri, care poate rivaliza cu Louvrul sau cu cea din Florenza. Galeria, care posedă 2240 pânze vechi și 380 pânze de pictori mai noi, e creațiunea regelui August III (1733—63) și baza ei a fost pusă prin cumpărarea colecției modeneze dela ducele Francisc d'Este (1745).

În aripa stângă întâlnim aproape toți pictorii italieni, între cari câteva madone de Correggio și Tizian se deslușesc bine din mulțimea de pânze.

Aici întâlnim și cele două Venus de Palma Vecchio și Giorgione, atât de renumite și cari au multă asemănare una cu alta. Paolo Veronese cu Samariteanul și nunta dela Kana și peste toate Raffael cu madona Sixtină din Piacenza, cumpărată în 1753, a cărei valoare abia se poate socoti și care e cea mai căutată pânză. Așezată pe un pedestal într'o singură odaie, din fața ei privitorii nu se mai deslipește, ca și cei doi ingeri, cari contemplează la picioarele madonei. În jurul ei înceată șoaptele și gălăgia, atâta pietate se revărsă din ochii ei. Treceam în sălile vecine, pe lângă I. van Ruisdael, Woumermann, A. van Ostade la portretele lui Dürer și Hans Holbein, până ce ajungem în sala pictorilor holandezi și danezi. Aici găsim pe A. van Dyk (Silemul beat, sf. Ieronim rugându-se) Rubens (vânătoare de mistreți, Mercur omorînd pe Argus ect.) și pe Rembrandt cu minunatele lui portrete. Școala franceză e reprezentată prin câteva peisagii de Claude Lorrain și Millet, iar cea spaniolă prin Murillo (Maria cu copilul) și Ribera.

Deși pictorii moderni nu sunt așa de bine reprezentați ca cei clasici, totuși între ei avem tablouri de mare valoare, cum e Böcklin (Pan și Sirix) Klinger: (Pieta) Menzel, Meunier și Uhde și un admirabil „Christos răstignit de Munkácsy. Numai pe Grigorescu nu l-am putut găsi pe nicăiri și ce minunate ar fi pânzele lui senine, între întunecații artiști germani.

Dupăce scăpăm de lăncile și grozavele arma-

turi din muzeul istoric, urcăm „terasa lui Brühl”, de unde ni-se deschide o privire pe cealaltă parte a oraşului, legată cu grandioasele poduri, unde se află palatele ministerelor. La capătul acestei terase e aşezat: *Albertinum*, în care sunt adunate cele mai vestite sculpturi, fie în modele de ghips.

Nimic nu-ţi poate da o idee mai desăvârşită despre înalta artă la care s'au ridicat Grecii cei vechi, decât contemplând comorile acestea de măstrie, adunate toate la un loc.

Lăsând la o parte mumiile şi rămăşiţele crip-telor egiptene, pe noi ne interesează mai mult marmorele lui *Pheidias* şi *Polyklet* (*Zeus*, capul lui *Diadumenos* sau *Atleţii* învingători) sau în sala lui *Praxiteles* a cărui figură te emoţionează şi răpeşte, ca un braţ de atlet. E atâta viaţă în capul „fetei din *Kyzikos*” şi atâta strengărie în *Satyru*l cheflui, încât îţi pare că ceva mai desăvârşit nici nu se poate crea. *Venus* dela *Dresda* o marmoră creată de un necunoscut — stringe din toate sălile admiratorii, cu atâta frumuseţe e săpat corpul ei.

Interesante sunt şi mozaicurile romane găsite în termele dela *Civitanecchia* (drumul triumfător al lui *Bachus* împrejmuît de măşti) şi mai ales grupa celor „patru apărători”.

Intregul *Acropolis* din *Athens* îl găsim imitat în ghips, cu cele mai mici amănunte.

În sala sculpturilor moderni găsim câteva bucăţi de *Rodin*, *Stuk* şi *Klinger*, pe urmă câteva imitaţii după *Rietschel*, *Begas* şi *Meunier*.

Palatul regal, renovat de regele *August* cel tare (1701) şi care e legat de catedrală printr-o galerie, ascunde în încăperile sale, comori nepreţuite adunate din toate vremurile. Aici poţi mai bine judeca luxul ce a stăpânit pe vremea „rococo”-ului, de aceea se şi numeşte *Dresda*, patria rococoului. Tot ce a putut răpi lăcomia brutală, caracteristică germanilor, aicea pare că s'a strîns. Muzeul regal supranumit: „*Grüne Gewölbe*” păstrează în dulapurile lui cele mai minunate figuri de aur şi de fildeş (o fregată cu vânturile sau *Prăbuşirea* îngerilor, un tablou cu 142 de figuri săpate dintr'o singură bucată de fildeş). În sala de argint găsim, pe lângă vase şi focale dăruite şi luate de prin castele, renumitul: *Nürnberg* *Jungfernbecher*” şi sticla de *Opal*.

Mai interesantă este camera juvaerelor, unde găseşti colieruri cu 662 de diamante, un brăţar cu un briliant de 194 $\frac{1}{2}$ gran, o mulţime de diamante şi inele cu enorme diamante, cari deşteaptă o grozavă lăcomie la femei.

Intr'un dulap lacheul ne arată coroana şi hlamida regelui polon. În dosul meu o păreche văd că se interesează foarte mult de ea. Întrebă de unde s'a luat şi când. A privit-o multă vreme îndurerat, pe urmă şi-au luat mâna şi au eşit zdrobiţi cu lacrimile în ochi. Aflai că sunt doi poloni. Sărmanii, coroana regilor lor nu au văzut-o în locul unde se cuvine, ci furată de vrăjmaşi, în dulapul regelui saxon, care o arată pe bani.

Pe lângă atâtea obiecte de artă, în *Dresda* întâlneşti şi natură frumoasă, cum e: *Grădina cea mare*, un imens parc, cu o clădire de expoziţii şi o colecţie zoologică, unde întreaga *Dresdă* are în dupămeziile de vară, s'asculte concertele muzicilor, ce până în miez de noapte nu contenească. Aici te simţi la larg, ai vrea toată vremea să hoinăreşti pe îngrijitele drumuri printre lumea elegantă, bogată şi atât de afectată. E locul de întâlnire al aristocraţiei şi al străinilor ce păşesc gânditori, obosiţi de impresii.

Aviz abonaţilor.

Abonaţii noştri cari nu şi-au înnoit încă abonamentul pe semestrul al II-lea al anului curent sunt rugaţi să binevoiască a-l înnoi ca să nu li-se întrerupă expediarea regulată a ziarului.

De-asemenea sunt rugaţi toţi abonaţii noştri în întârziere cu plata abonamentului să grăbiască cu achitarea sumelor ce ne dătoresc, ca să nu fim siliţi a întrerupe trimiterea ziarului pe adresa lor.

Abonamentul la „*Tribuna*” este:

pe un an	— — — —	28.— cor.
pe $\frac{1}{2}$ an	— — — —	14.— cor.
pe $\frac{1}{4}$ an	— — — —	7.— cor.
pe 1 lună	— — — —	2.40 cor.

Serbările dela Blaj.

— Voci de presă. —

Sub titlul „*Zile de sărbătoare*”, ziarul „*Seara*” din *Bucureşti* publică următorul articol:

O puternică şi înălţătoare manifestaţie a conştiinţei naţionale a fost zilele acestea pe pământul istoric al *Blajului*.

Acolo s'au adunat membrii „*Asociaţiunii*” pentru a serba cincizeci de ani dela înfiinţarea acestei societăţi pentru răspândirea culturii naţionale, cum şi membrii societăţii pentru înfiinţarea teatrului românesc.

Şi au mers la serbare mii de români din toate părţile, mai toţi fruntaşii vieţii româneşti politice şi culturale de dincolo, numeroşi fruntaşi din *România* şi capii bisericii românilor de dincolo în frunte cu octogenarul *Mitropolit Meşianu*.

S'au rostit cuvântări pline de avânt pentru lupta naţională şi s'a dovedit încă odată cu câtă hotărâre îşi urmăresc fraţii noştri de dincolo idealul naţional.

„*Asociaţia*” este una din puterile vieţii noastre culturale rezultate ce a dat în cursul acestei jumătăţi de veac pentru răspândirea culturii româneşti şi pentru întărirea sentimentului de solidaritate naţională sunt incalculabile.

„*Asociaţia*” a devenit una din marile manifestaţii naţionale şi culturale, ale lumii pentru apărarea libertăţii popoarelor.

Putem să ne dăm seama de importanţa ce i-se dă peste tot, în lumea cultă, din faptul că la serbările dela *Blaj* au asistat ziaristi din mai multe ţări urmărind cu cel mai viu interes activitatea „*Asociaţiei*” şi progresele societăţii pentru fond de teatru românesc.

Este fără îndoială o dovadă strălucită a puterii de viaţă a poporului român desvoltarea extraordinară pe care a luat-o „*Asociaţia*” şi dragostea cu care este înconjurată această societate de *Românii* de pretutindeni.

De sigur că noi ceştia din *Regatul liber* şi independent al *Românilor* vom putea face mult mai mult decât facem pentru această instituţie.

Şi suntem datori s'o ajutăm, fiindcă ea lucrează pentru realizarea unui ideal ce ne este scump tuturor *Românilor* şi aci la noi se îndreaptă speranţele tuturor *Românilor* pentru susţinerea cauzei naţionale.

Între „*Asociaţie*” şi „*Liga Naţională*” este şi trebuie să fie o strînsă legătură, pentru ca în comun, cu forţe unite să ducă lupta pentru răspândirea culturii româneşti.

Un popor trăeşte mai ales prin cultura sa, prin operele ce poartă pecetea geniului său şi care contribuie la mărirea fondului universal de cultură şi civilizaţie.

Popor mic şi împărţit în atâtea state noi nu ne putem îndeplini misiunea noastră decât întărind unitatea culturală şi făcând prin unitate de limbă şi de credinţă, să contribuie *Românii* de pretutindeni la înfăptuirea operei ce va reprezenta geniul nostru naţional.

„*Asociaţia*” lucrează serios, ea are dreptul la recunoştinţa neamului întreg pentru opera săvârşită şi la concursul tuturor *Românilor* pentru ca să poată duce mai departe şi cu mai mare succes această operă.

Şi meritul „*Asociaţiei*” este cu atât mai mare că a lucrat în cele mai grele condiţiuni, urmărită şi prigonită, de o guvernare ce nu voeşte să recunoască *Românilor* dreptul de a învăţa şi a se ruga în limba lor.

Trebuie să fim mândri că din toate grelele încercări prin care au trecut fraţii noştri de dincolo ei au eşit biruitori şi azi se pot înfăţişa în faţa lumii cu o „*Asociaţie*” pentru răspândirea culturii naţionale egală cu cele mai însemnate societăţi de cultură naţională din lumea întreagă.

La binecuvântările date de *Mitropoliţi* şi *Episcopi* cari au ţinut de a lor sfântă datorie să meargă la *Blaj*, se asociază binecuvântările unui neam întreg, mândru de „*Asociaţia*” lui şi convins că ea va realiza opera pentru realizarea căreia a luat fiinţă.

Ne asociem şi noi la urările de prosperitate şi la omagiile de recunoştinţă ce merg din toate

părţile în spre *Blaj*, felicitând din adâncul sufletului pe toţi acei bărbaţi vrednici cari îşi dau cu entuziasm munca lor pentru „*Asociaţie*”.

Suntem convinşi că în curînd fraţii noştri de dincolo vor avea graţie „*Asociaţiei*” o puternică mişcare culturală ce va sfida orice încercare de a o nimici, iar prin societatea de teatru un nou instrument atrăgător pentru cultivarea limbii şi preamărirea vieţii istorice a neamului românesc.

Serbările dela *Blaj* au constituit un moment de însufleţire patriotică şi toţi cei cari au asistat vor duce cu ei o neştearsă amintire.

Este un popor care trăeşte ştiind cum să trăiască şi hotărît să trăească aşa cum voeşte acela care în viaţa sa are asemenea înălţătoare momente pentru lupta de desvoltare a culturii naţionale.

Cronică externă.

Regele Petru în România. Din *Belgrad* se anunţă: *Regele Petru*, principele moştenitor *Alexandru* şi *princesa Elena* au plecat *Joi* la orele 10 a. m., cu un tren special al curţii la *Peterhof*, via *Budapesta*, *Oderberg* şi *Varşovia*. Familia regală e însoţită de următoarele persoane: ministrul-preşedinte *Milanovici*, preşedintele *Scupştinei A. Nicolici*, cu soţia sa, primarul *Capitaliei Davidovici* şi câţiva funcţionari ai Curţii.

La plecare au fost de faţă: principele *George*, ministrul, corpul diplomatic, demnitarii oraşului şi un numeros public, care a făcut *princesei Elena* o demonstraţie sinceră de simpatie. Soţiile ambasadorilor străini şi reprezentantele societăţii femeilor sârbe au predat *princesei* buchete de flori.

Trenul regal va sosi la *Budapesta* la orele 5 p. m.

Trenul regal sârb a sosit la *Budapesta* la orele 4 şi 20 minute. Familia regală a fost primită la gară de cătră consulul general sârb şi cel francez şi de cătră autorităţi.

Regele Petru la sosire, a sărutat mâna soţiei consulului general francez. După 5 minute, trenul şi-a continuat drumul spre *Peterhof*.

Chestia marocană. Afară de garanţiile economice în *Maroc*, pe cari le cere *Germania* Franţei, ea mai are pretenţiuni şi asupra unei părţi din *Congo* francez. Iată limitele între cari se cuprinde teritoriul ce va fi probabil cedat *Germaniei*. La *Nord*, *Lere*, *Fortul Archamboult* şi *Crampel*; la răsărit: *Umbanghi* până la confluenţa lui cu *Alima*; la sud o linie pornind dela acest confluent până la gurile riului *Muni*, astfel ca *Libreville* să rămână Franţei, iar gurile lui *Muni* să aparţină *Germaniei*.

În schimbul acestor teritorii, *Germania* reţochează Franţei partea din *Camerun* numită „*bot de raţă*” şi va consimţi la ratificarea frontierei din spre *Togo*.

„*Agentia Havas*” a desmintit aceste proiecte de schimbări de teritorii.

„*Lokalanzeiger*”; într'o notă oficială, declară că *Germania* va pretinde mai mult. După acest ziar linia sudică a *Congolui* nu va urma cursul râului *Alima*, ci pe cel al fluviului *Ogon*, care se găseşte mult mai la *Sud*. *Germania* va cere tot interiorul cuprins între aceste linii, şi nu va lăsa Franţei decât o mică fâşie pe litoral.

„*Vossische Zeitung*” are o altă notă. Ziarul acesta zice că *Germania* cere coasta *Gabonului* până la baia *Coresco*, partea sudică a *Congolui* de mijloc până la fluviul *Ogon* şi afluenţii săi, trecând prin *Brazzavile*, aşa ca să se învecineze cu *Congo* belgian. Rîul *Sanga*, care va forma în parte fruntaria.

În afară de acest teritoriu, *Germania* va mai cere sudul *Marocului* ca sferă de influenţă economică exclusivă.

După cum se vede, ziarele *Germane* nu ştiu ce să mai scrie, căci fiecare din ele, are o altă versiune.

Cercurile diplomatice, în curent cu mersul tratativelor se arată însă foarte optimiste şi cred că pretenţiunile *Germaniei* sunt mult mai modeste şi că se gândeşte a da Franţei însemnate teritorii în interiorul *Camerunului*, în schimbul unei părţi din *Congo* francez.

INFORMAȚII.

ARAD, 1 Septembrie n. 1911.

Marile serbări din parcul Carol I (Filaret) București.

Activitatea intensă cu care se lucrează de atimp pentru marile serbări populare ale Li-Culturale, din zilele de 28, 29 și 30 August, asigurată încă de mult cel mai strălucit succes, a fost altădată atari serbări pentru cari puțul din toată țara, dela orașe și dela sate, să pună atâta interes, să le urmărească cu atâta ajiune, să le aștepte cu atâta nerăbdare.

Și în adevăr că avantajile excepționale de istorie cu *reducerea generală de 75%* la dusntors pe toate liniile C. F. R. de ori unde până București este un lucru atât de rar, încât nu n cine nu va căuta să profite de acest prilejtru a veni la București și la serbările „Li-

Șapte zile se va călători cu această reducere 75% și anume: Pentru dus dela 26—30 August, iar pentru întors dela 28 August până la 1 Septembrie inclusiv. Reducerea e acordată pentoate trenurile și pentru toate clasele.

Zilnic sosesc cereri de câte 20—30 bilete de legitimație din toate comunele rurale. Înștiințăm în aceasta pe onor. publică că nu se face călătoria cu cărți de legitimație individuale. Ar fi imposibil de satisfăcut toate cererile. Ori cine merge în zilele amintite (26—30 Aug.) la gară mere bilet de tren pentru București pentru serbările Ligei, va căpăta biletul cu reducerea de 75%. Ca legitimație pentru dus vor servi biletele Ligei care se iau dela casa fiecărei gări dată cu biletul de tren. În cazul când la vre-o zi se vor termina biletele de loterie, se vor lua la stațiunea următoare.

La înapoiere se vor prezenta biletele în schimb plății a 1 leu. Deci toți cei ce iau parte la aceste grandioase serbări au și șansele unui din 773 câștiguri în valoare de 65.000 lei din loteria Ligei. Tragerea I este la 21 Noemvrie iar a II-a în Maiu viitor. Biletele sunt valabile la toate trageri.

Aceste toate cu bogatul program al serbărilor contribuie ca toți să aștepte serbările Ligei cu nerăbdare destul de explicabilă de altfel.

— **Buletin meteorologic.** Institutul meteorologic anunță vreme senină și răcoroasă noaptea. Temperatura la amiază a fost de 19.2 C. în București, de 23 C. în Arad.

— **Fundațiunei Gozdu.** Citim în „Telegraful român”: Reprezentanța fundațiunei Gozdu își va ține ședințele astăzi, Mercuri, la orele 10, aici, în Fibiș, sub prezidenția Escelenției Sale, a Arhiepiscopului și Mitropolitului Ioan Mețianu.

— **Profesori noi.** „Telegraful român” scrie: Institutul pedagogic al diecezei Caransebeșului a numit profesori dnii Dr. Ioan Baciu și Dr. Evuțanu, absolvenți ai facultății de filozofie la universitatea din Budapesta.

— **Dăruiri.** Dl Pavel Pupu din Cacova a dăruit pentru inundații din Moldova suma de 1 cor. pentru zidirea bisericii din Sinersig 1 cor.

— **Din cauza Mona Lisei,** guvernul Franței a numit pe directorul Luvrului, Homolle, care are în fine zece ani îndeplinirea această funcție. El este și inspectorul general al marelui muzeu delăturat, deoarece și el este răspunzător de furtul acestei capodopere neprețuite. Hodor altfel, este un arheolog de enume europene care guvernul francez făgăduiește să-l dăruieze în alt chip.

— **Crișmele din Fibiș și ministrul nostru de Interne.** Primim următoarele rânduri: Reprezen-

tanța comunală din Fibiș, încă în anul 1909, la propunerea subscrisului, a adus un decis, prin care ahotărit cu unanimitatea voturilor închiderea birturilor pe zilele de Dumineci și sărbători. Acest decis salutar a fost aprobat și din partea comitatului.

Birtașii însă, mai bine zis lipitorile satului, văzându-se scurtați, au anunțat apel la ministrul de interne, cerind nimicirea decisisului adus și aprobat. Treaba a rămas baltă. Ministrul și până azi tace.

Reprezentanța comunală, în ședința sa ținută la 28 cor. din nou a hotărit închiderea birturilor pe zilele de Dumineci, la propunerea subscrisului. Dar spre cea mai mare indignare a oamenilor de bine, s'a aflat între noi unul, care n'a fost de o părere cu cei mulți.

Acest decis din nou s'a înaintat spre aprobare forurilor competente și suntem siguri că va fi aprobat.

Oare ministrul de interne va proceda și în cazul de față, ca în trecut? Oare nu va căuta a aprecia bunelnoastre intenții, de cari am fost conduși, atunei când am adus acest decis salutar? *Iosif Popa*, învățător, membru în reprezentanța comunală.

— **Aviz.** Fiecare participant la adunarea generală a învățătorilor conf. gr.-or. rom. din dieceza Caransebeșului, ce se va ține în Băile-Erculane la 10 Sept. n. a. c. și dorește a lua masă comună, să binevoiască a se anunța până Vineri, în 8 Sept. la d. Iacob Șerbescu, Herkuleszfürdő, villa „Dora”. Prețul de persoană 2 cor. *Traian Hența*, prezident.

— **Manevrele regale.** În Zemplin s'au început manevrele, cari vor decurge mai ales în partea de nord a comitatului. Dela cabinet a sosit înștiințare telegrafică că A. S. I. Francisc Ferdinand nu va primi în Sátoralja-Ujhely decât pe comite, vice-comite și pe sbprefectul cercului Sztropkó. Circulația trenului în Ungaria de nord, din cauza manevrelor s'a îngreunat foarte mult. Cele mai multe trenuri sosesc și pleacă cu mari întârzieri.

— **Cursurile d-nei Iudita Secula.** Cei interesați sunt avizați prin aceasta, că din cauze neprevăzute, d-na Iudita Secula își va începe lecțiile numai începând cu 1 Octomvrie st. v. Imprejurarea aceasta nu va întârzia progresul învățământului.

— **Rectificare.** În raportul nostru despre serbările dela Blaj s'a făcut ieri o regretabilă greșeală. Sfârșitul ședinței a II-a a Societății pentru teatru s'a tipărit în raportul despre ședința a II-a a „Asociațiunii”. Cititorii vor găsi cu ușurință pasajul referitor.

— **Strangulare.** Urmare tragică a avut jocul unor copii, din Békés-Csaba. Copilul servitorului Hrabovski, în etate de 16 ani, povestea copiilor stăpânului său, strangularea banditului Szalma. Voind să arate această strangulare luă o sfoară, și spuse zîmbind celorlalți tovarăși, că se strangulează și el. Legă sfoara de craca unui măr, făcu ghilțul și își vâră capul. Copiii rîdeau în tot cursul acestei petreceri. Și cu cât funia îi strîngea mai tare, gâtul nevinovatului băiat, cu cât făcea mutre mai dureroase, cu atât rîdeau mai tare în neștiința lor privitorii.

Văzând în urmă, că tovarășul lor nu le mai răspunde și nu voiește să meargă cu ei, Pau părăsî. Seara târziu, venind părinții nefericitului băiat acasă, ceilalți copii le istorisiră cum s'au petrecut, și că Pavel — așa îl chema pe cel strangulat — s'a legat de o sfoară și a rămas în grădina. Părinții bănuind nenorocirea, alergară la mărul unde era copilul lor, pe care l'au aflat mort.

— **Memorii despre regicidul din Serbia.** Tribuna din Roma aduce știrea, că un fost ofițer, al gardei regelui Alexandru, Novacovici, va scoate

în curînd o carte, care va cuprinde memoriile sale. Se va ocupa pe larg cu evenimentele anului 1903, că regicidul din Serbia, al cărui, unul dintre autorii morali, a fost și dânsul. Cartea promite a face senzație, deoarece Novacovici, promite a aduce multe împrejurări necunoscute, cari lămurere pe deplin datoria națională a conjurațiilor, să pună capăt destrăbălării dela curte care amenința viitorul neamului.

— **Catastrofă.** Din Geneva se anunță că aproape de Saint-Moritz s'a întâmplat o mare catastrofă, cu 16 morți și 18 răniți. Se lucra la un viaduct, la înălțime de 50 metri. Fiind traversa prea slabe, podul s'a surpat, producând catastrofa.

— **Cununii.** D-șoara I. Lupan și dl Dr. Iustin Cl. Iuga își anunță cununia care va avea loc Duminecă în 3 Septembrie st. n. (21 August st. v.) a. c. la orele 11 a. m. în biserica sf. Nicolae din Brașov-Scheiu.

Felicitările noastre!

— **Hortensia U. Soricu**, simpatica soră a poetului I. U. Soricu și Ion G. Jarnea, își anunță cununia ce se va serba la 3 Septembrie în biserica sf. Adormiri din Satulung.

Călduroase felicitări!

— **O polemică nostimă.** Ni-se scrie din București: Pentru prinderea haiducului din codrii Ncamțului s'a organizat o adevărată expediție. Jandarmi, polițiști, militari, toți și-au dat mâna, cu tot antagonismul ce există între diferitele categorii de apărători ai ordinii publice. S'au dus și reprezentanții ziarelor să asiste la interesantele scene ale prinderii unui haiduc. Ca faimosul cântăreț spaniol, care a însoțit falnica armadă în trecut, acești n'au avut însă fericirea de a putea scrie despre felul în care haiducul s'a apărut, a fost rănit și s'a predat, văzând că nu mai poate rezista.

Căci, cu toată bunăvoința, țaranul revoltat, a crezut că e mai bine să părăsească meleagurile pe unde făcuse atâtea isprăvi, și să se facă nevăzută. În schimb, o serie de potlogari, travestiți în falși Pantelimoni, au băgat groază în cei naivi. Și nu arători autoritățile primeau știrea că, în acelaș timp, haiducul apărea în două sau trei locuri depărtate de zeci de kilometri.

Haiducul, după toate probabilitățile, a trecut granița. A lăsat în urma lui codrii cari l'au adăpostit, a lăsat satul, în care a văzut lumina zilei. Și a mai lăsat ceva: O polemică între ziarele bucureștene.

Unul dintre ziaristii, cari au fost trimiși să asiste la prinderea banditului, a publicat o convorbire pe care ar fi avut-o cu acesta într-o noapte. Firește, e greu s'o dovedească aceasta și nimenea nu-i poate cere dovezi palpabile, ci trebuie să'l credem pe cuvânt. Faptul însă nu este pe placul gazetelor rivale, cari probabil ar fi voit să publice și ele o convorbire cu acela, care a făcut să tremure un ținut întreg de frica lui.

De aici apoi contestarea convorbirii, ridiculizarea ei și, firește, încercarea. A vorbit cu Pantelimon sau n'a vorbit? Iată marea problemă, în jurul căreia se agită atâția, fiecare având pe partea lor adevărul curat ca soarele. Cum este vacanță, și cum seceta tot mai dăimuește în ce privește faptele, chestia e așa de potrivită pentru completarea nemilostivelor coloane.

— **Un caz de holeră în România.** „Universul” din București arată că pe vaporul „Patras”, acostat în portul Brăila, s'a găsit un marinar bolnav cu toate simptomele holerei. Vasul vine din Anglia, dar a atins porturi holerate — de pildă Constantinopolul.

Între data când a fost vasul în Constantinopol (3 August) și a îmbolnăvirei marinarului a trecut cam mult (s'a îmbolnăvit la 15 spre 16 August). Dar asta ar putea însemna că omul a

FABRICA DE SPALAT CU ABURI

„KRISTALY”

Gőzmosógyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Aranjată cu mașinăriile cele mai moderne, cu putere electrică; spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame și toffelul de lingerie cu prețuri moderate.

La suma de peste 10 Cor., pachetul se retrimite francat.

foșt purtător de microbi și de aceea a izbucnit la el molima peste 12 zile în loc de peste 5 zile, cele reglementare.

Cercetarea a dovedit în materiile fecale microbi în formă de virgulă. Dar, știindu-se că nu toți microbii în formă de virgulă sunt ai holerei, ci că sunt încă vre-o 20 de feluri tot cu forma aceasta, numai experiențe cu aglutinarea vor dovedi chestia. De aceea se spune că se urmează cercetarea și că rezultatul se va putea afla abia azi (18 Aug.) la amiază.

În orice caz ne place să mărturisim că măsurile ce s'au luat sunt bune.

Bolnavul și cei de pe vapor fiind sub pază, chiar dacă va fi holera asiatică, e de crezut că molima nu se va întinde în oraș.

Rămâne doar de știut dacă marinarul s'a corborit în Sulina și la Galați.

Dl inspector tehnic, dr.-ul Slătineanu a plecat aseară la Brăila.

— **O haită de lupi lângă Aiud.** Ni-se scrie: De vre-o câțiva ani de când țărani de pe valea Murășului țin tot mai multe oi, s'au încuibat în pădurile Beței, comună aproape de Aiud, o haită de lupi, cari aproape în fiecare noapte să năpustește asupra turmelor, cauzând astfel mari pagube bieților Români.

În zilele trecute țăranul Ion Oltean, veghetorul viilor dela comuna Tâmpăhaza, venia dela târgul Bălgradului, când să treacă pe lângă pădurea Beței, doi lupi se repeziră asupra vacii ce o mâna din târg. Țăranul a început să țipe îngrozit, iar muncitorii au alergat de pe câmp, căci era ziua în amiază mare, și când sosiră țăranii lupii au fost dus vițelul ce era legat c'o funie de vacă.

Știrea a produs o groază în comunele din jur. Țăranii se tem să nu vină lupii și în sat. Unii spun, că s'au sporit așa de mulți, de-i peste puțință stărpirea lor totală.

Noi suntem de părerea, că în loc de a se trimite jandarmii, asupra pașnicilor Români, cari poartă brine naționale, mai bine ar face d. prefect Szász, — căci și așa îi place să se laude că îi sunt foarte dragi Români, nici nu poate dormi de grija lor! — de și-ar trimite jandarmii asupra acestor lupi, să-și deprindă armele cu ei, nu cu țăranii noștri.

Ba, fără șagă, oare statul n'are sfânta datorie de a lua în apărare pe Români aceștia? Ar putea să pună premii pentru cei cari vor împușca cât mai mulți din acești lupi.

— **Un nou aparat de tors.** Din București ni-se scrie: Călugărul Atanasie Grigoriu, dela mănăstirea Ciolanu din județul Buzău, a inventat un aparat de tors, care poate fi aplicat foarte ușor la orice fel de mașini de cusut, pentru facerea diferitelor lucrări de industrie casnică.

Aparatul, pe lângă torsul lănei, al cănepei și al inului, poate răsuci borangicul și orice fel de torturi pentru lucratură ciorapilor, cum și depăna bumbacul pe țevi scurte de țesătorie și pe moșoare lungi, servind la urizitul diferitelor feluri de pânzături.

Construit pe o roată specială, acest aparat de tors, răsucit și depănat, poate funcționa singur și fără a fi adoptat mașinile de cusut și mănuit tot cu piciorul.

Aparatul, pe lângă că va costa ieftin și va fi de o construcție simplă și lesne de mănuit de origine, va aduce mari foloase industriei casnice, în special gospodariilor sătești.

x Pianul este singurul obiect, care pretinde mare băgare de seama la cumpărarea lui. Pentru cameră pianul este obiectul cel mai frumos, cel mai folositor și de aceea este de dorit ca cumpărătorul să se adreseze la o firmă demnă de încredere și nu la firme dubii.

Recomandăm în atenția On. public, magazinul de pian *Heldenberg*, Sibiu, str. Cismădiei 9 cel mai vechiu și cel mai de încredere dintre magazinele existente din țară, care desface pianele renumitelor fabrici străine.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I în fața palatului administrativ (comitatului)

Faina lactata NESTLÉ

Este dovedită după o lungă experiență cafoarte bună pentru copii sănătoși și bolnavi cât și pentru bolnavii de stomac. Impedică și înlătură vărsăturile, diareea, catarul intestinelor — Broșura »Ingrijirea Copiilor« se poate avea gratuit de la NESTLÉ, Viena I. Biberstrasse 11.

ECONOMIE.

Cultura și păstrarea plantelor de nutreț. Dl Ioan Lahovari, ministru de domenii al României a adresat inspectorilor agricoli o circulară prin care le dă importante instrucțiuni cu privire la cultura și păstrarea plantelor de nutreț.

În prima parte a circularii dl Lahovary constată lipsa locurilor de pășune devine din ce în ce mai simțită pe măsură ce cultura cerealelor se desvoltă.

Lipsa aceasta se va simți și mai mult deoarece tendința este că se întinde mereu cultura cerealelor.

Totuși noi avem mare nevoie de cultura plantelor de nutreț intru cât interesul este ca numărul vitelor să nu scază ci să sporească pentru ca prin gunoiul lor să redăm solului elementele de fertilitate ce le pierde anual prin culturile cerealelor.

Trebuie găsit deci mijloace cari să permită ca pe o suprafață relativ mai mică să se hrănească un număr mai mare de vite.

Între aceste mijloace este și cultura plantelor speciale de nutreț și creșterea livezilor artificiale în locul pășunilor și chiar a livezilor naturale.

În legătură cu cultura acestor plante, sistemul de murat și păstrat al nutrețului verde în gropi (ensilage) înlesnind mijlocul de a conserva nutrețurilor o stare zemoasă, nutrețurile sunt consumate mai cu poftă și mai cu folos (având un coeficient de digestibilitate mai mare) decât în stare uscată sau lemnoasă.

Cum plantele de nutreț reclamă și suportă în general cantități mari de îngrășămintă, prin o cultură îngrijită și o întrebuințare a gunoiului din sat, se poate ajunge la rezultate multămiitoare.

Plantele de nutreț mai obișnuite în culturile țărănești sunt:

Porumbul, măturile, meiul păsăresc și luțerna. O alternare metodică a acestor plante va permite cu siguranță o cultură aproape indefinită a izlăzului comunal.

Deși cultura acestor plante este generalmente cunoscută de țăranime totuși pentru o întrebuințare mai cu folos, mai cu seamă a porumbului și măturile de nutreț, cred că este de cel mai mare interes ca metodele relative la recoltarea și conservarea acestor nutrețuri în stare verde prin muratul în gropi (ensilage) să fie cât mai răspândită.

Mai departe dl ministru de domenii arată în circulara d-sale experiențele ce s'au făcut în această direcțiune în unele țări.

În America, în Canada și în Australia guvernele se silesc să popularizeze acest procedeu al nutrețului murat ținând seamă de rezultatele îmbucurătoare date în Victoria (Australia).

Vitele, mai ales cele de lapte, cerând o alimentațiune ușor digerabilă și zemoasă, pe care nutrețurile nu o pot da în timp de lipsă și de secetă, găsește în această practică agricolă avantajii cari impun păstrarea nutrețurilor verzi în silosuri și guvernele citate caută prin toate mijloacele de încurajare să generalizeze procedeu.

Dacă mai adăogăm că paie de cereale tocate, prin mijlocirea amestecării lor cu nutreț murat pot găsi o întrebuințare mai bună, mai largă și în condițiuni mai avantajoase în alimentația vitelor ne dăm seama imediat ce importanța are acest procedeu detinat a constitui rezerve de valoare.

La sfârșitul circularii, d. Ion Lahovary amintește că ministerul de domenii încă din anul 1905 a căutat să răspândească în țară această metodă, instituind chiar și premii bănești pentru încurajarea celor ce s'au dovedit că au aplicat procedeu.

Lipsa unui organ de stimulare nu a permis însă ca aplicarea sistemului să se generalizeze la micul cultivator.

Astăzi însă dl ministru de domenii crede că prin intervenția inspectorilor agricoli procedeu se poate propaga mai ușor.

De aceea d-sa le-a și trimis un număr de exemplare ca instrucțiuni în această direcțiune cu rugămintea de a depune tot zelul și toată stăruința spre a răspândi acest procedeu arătând instituțiilor, preoților și tuturor cultivatorilor marile foloase și înlesniri cu care se poate aplica ori unde.

BIBLIOGRAFII.

A apărut și se găsește de vânzare la „*Librăria Tribuna*”:

- Ioan Adam*: Vorbe de clacă. 2.—
H. de Balzac: Amorul mascat sau nesocotit și fericire. —30.
I. Agârbiceanu: Prăpastia. —30.
I. Agârbiceanu: În clasa cultă. 1.80.
I. Agârbiceanu: Două iubiri. 2.—
I. Agârbiceanu: În întunec. 2.—
O. Goga: Poezii. Operă premiată de Acad. în fr. mia Română. 1.—
O. Goga: Poezii. 2.—
O. Goga: Ne chiamă pământul. Poezii. 2.—
N. Iorga: Istoria Românilor în chipuri icoane. 2.50.
Bucura Dumbravă: Haiducul, tradus de Nica, ed. II. 2.—
I. Codru Vrăoșanu: Călătoriile unui român ardelean în țară și străinătate (1835—44). (Petroase, în România și în străinătate), ed. prefăcută în stilul reginului Transilvan, ed. prefăcută în stilul...

Înscrierile școlare!

Fodor și Halász

Telefon 457. **Arad**, Telefon 457.
 Lângă prăvălia de haine Neumann.

Trusouri complete pentru băieți de internat. Pălării de băieți marca »Pikler« și fabricație englezească. Rufărie, calitate întâi. Ciorapi arti-ole de toaletă și diferite necesarii. — Prăvălie de primul rang pentru modă de bărbați. Comandă din provincie se execută prompt și conștientios.

ar de astăzi de Constantin Onciu, cu o prefață N. Iorga. 1.50.

Al. Gh. Dimitrescu (Aldem), profesor: Din Germania. Intre școala primară și serviciul militar. 1.—

T. Dostoievski: Crimă și pedeapsă (Rascol-coff), 2 volume 4.—

D. C. Moruki: Instrăinații. Studiu social, în formă de roman. 2.—

Ioan Dragoslav: Nuvele. 2.50.

Mihail Lungianu: În sărbători (Nuvele). 1.50.

Radu Baltag: Feciorul și alte nuvele. 1.50.

N. Iorga: Oameni cari au fost. Amintiri și memorări cu 500 pagini a 3 cor.

Ion Grămadă: Din Bucovina de altă dată. Schițe istorice. a 20 fil. plus 5 fil. porto.

Cincinat Pavelescu: Poezii. a 3 cor. plus 20 l. porto.

L. Tolstoi: Plăceri vinovate. 30 fil.

Maxim Gorki: Mama. Roman. 2.50.

Guy de Maupassant: Dolofana. 0.30.

S. Moldovan: Ardealul. I. Ținuturile de pe olt. 1.80.

Dr. Dionisie Moldovan: Advocatul popular rogat 2.50, legat de lux 3.50.

POȘTA REDACȚIEI.

A. M. Corespondența dela Aiud nu e publicabilă. Tot așa nici celelalte două. Regretăm.

Poșta Administrației.

Adrian Filip, Kerek. Am primit 24 cor abonament până la 1 Noembrie 1911.

Redactor responsabil: Iulia Giurgiu.

„Tribuna“ institut tipografic, Nichin și 1911.

In atenția d-lor învățători!

La librăria „Tribuna“ se află de vânzare toate manualele școlare ce se folosesc în dieceza Aradului, asemenea și revizite de scris și desemn. Comandele se efectuează prompt.

BEISZ MIKSA fabrică de MOBILE

în

Oradea-mare-Nagyvárad

Calea Rákoczi-ut No 14.

(Lângă Apolo).

Dentist in Cluj.

NAGY JENŐ

„specialist pentru dinți artificiali fără pod în CLUJ-KOLOZSVAR.

(La capătul străzii Jókai, în casa proprie.)

Pune dinți și cu plățire în rate pelângă garanță de 10 ani.

Dentist in Cluj.

Gruber Dezső

magazin de pălării și articole de modă pentru bărbați.

Cluj-Kolozsvár.

Colțul străzii Wesselényi și Szép, față-vis cu hotelul „Fészle“.

Noutăți în diferite soiuri de

PĂLĂRII

de domni și copii, albituri, cravate și toffelul de articole. — Prețuri solide. — Serviciu conștiincios.

Comandele din provincie se execută prompt și francate.

Anunț

În comuna Curtici (Kürtös) com. Arad se află de închiriat

o casă

unde de 12 ani e o prăvălie. Casa e în locul cel mai bun, lângă piață și drum de țară. Deslușiri mai detaliate dă proprietarul casei

LIVIU ISPRAVNIC
Curtici.

Maidt și Schrodt

Arad, Piața Andrássy 17. Casa Reinhartl).

Prăvălie de specialități pentru moda bărbătească și rufărie.

Mare depozit de trusouri pentru bărbați. Mare asortiment în pălării englezești, moi și tari, precum și cravate. — Pardesii Ulster și impenstrabile cu 30 cor. — Mare varietate în trusouri pentru băieți de internat. Prețuri fixe. Telefon 765.

Leon Tolstol.

97

RĂȘBOIU ȘI PACE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

XI.

În ziua a treia de Crăciun Nicolae Rostow își luă în familie, ceea ce nu i-se întâmplase cam de mult. Era un dîneu de rămas bun căci cu puține zile înainte anul nou el trebuia să plece la regiment. La masă invitați vreo douăzeci de tînări, printre cari se aflau Denissoff și Dologhow. Niciodată atmosfera amoroasă ce domnea în casa Rostow nu fusese așa de strălucită ca în timpul acestor sărbători. Nicolae, după ce obosi doi cai fără să reușească a lua toate vizitele de adio sosi acasă numai la vremea obișnuită. El simți numai decât influența atmosferei amoroase, atât de intensă în acea seară, dar băgă de seamă în același timp că între diferiții membri ai soției domnea un fel de jenă. Mai ales Sonia, Dologhow, bătrîna contesă și Natașa păreau surescîtați. Ea înțelese imediat că înainte de masă s'o fi petrecut ceva între Dologhow și Sonia, și cu intuiția inițială care-l caracteriza el fu în timpul mesei foarte atent și prudent față de amîndoi. În seara aceea loc la maestrul de dans Yogel un bal, așa cum obișnuia el cu prilejul tuturor sărbătorilor pentru ea și de ambele sexe.

Dragă Nicolae, vii și tu la Yogel, nu este așa? vino, zise Natașa. Te-a invitat în mod special și Denissoff.

— Aș merge până la capătul lumii dacă mi-ar porunci tînăra contesă, spuse Denissoff care-l făcea cu un mîlt haz pe cavalerul Natașei.

— Dacă o să am timp voi veni, răspuse Nicolae. Am făgăduit să merg la serata lui Arkharoff.

— Dar tu? îl întrebă pe Dologhow.

— Da, poate că voi merge și eu, răspuse Dologhow cu gîșul rece și sec. El se uită la Sonia, se posomorî, apoi îi privi pe Nicolae cu aceeași privire cu care se uitase la Pierre, cu prilejul banchetului.

„Trebuie să se fi întîmplat ceva”, își zise Nicolae. El fu și mai sigur de aceasta cînd văzu că Dologhow se retrase îndată după masă. Nicolae o chemă pe Natașa spre a o cerceta.

— Cînd îți spuneam eu!... Dar tu n'ai vrut să mă crezi... A cerut mîna Soniei.

Ea avea aerul triumfător.

Cu toate că Nicolae se ocupase în ultimul timp foarte puțin de Sonia, simți la aceste cuvinte o sfîșiere crudă. Dologhow ar fi fost o partidă convenabilă și chiar strălucită pentru Sonia, (care era orfană și care n'avea nici o zestre. Din punctul de vedere al bătrînei contese și al lumii, ar fi fost imposibil ca ea să refuze această propunere. De aceea Nicolae simți mai întîi un fel de mînie împotriva Soniei, dar Natașa strigă:

— Inchipuiește-ți că ea a refuzat cu hotărîre. A spus că iubește pe altul, adăogă Natașa după un moment de tăcere. Mama a rugat-o să primească, dar ea a refuzat, și eu știu că niciodată nu-si va schimba părerea.

cu un aer de dojană. — Dar ce inger e Sonia asta! cu un aer de dojană. — Dar ce ingere e Sonia asta! adăogă el cu un zîmbet.

— Da, da, e în adevăr un inger! spuse Natașa. Merg să-ți-o trimit.

Ea își sărută fratele și ieși fuga din odaie. După un minut intră Sonia, speriată ca o vinovată. Nicolae se apropie de ea și îi sărută mîna. Pentru întîia oară dela reîntoarcerea sa avu prilejul să-i vorbească de dragostea lor.

— Sofio, zise el mai întîi cu timiditate, dar încet, încet căpătă curaj, vrei să renunți la o căsătorie strălucită... dar el este un om de un caracter superior... și -mi este prieten...

— L'am refuzat, s'a isprăvit! făcu ea cu zor.

— Vezi că, dacă renunți la el mă tem că...

— Sonio, zise el mai întîi cu timiditate, dar încet, speriați și rugători:

— Dragă Nicolae, nu-mi vorbi de asta, făcu ea.

— Ba nu, trebuie să-ți vorbesc. Dacă renunți la el din pricina mea, e datoria mea să-ți spun tot adevărul. Te iubesc, mă gîndesc la dta mai mult ca la toate celelalte...

— Asta îmi ajunge, zise Sonia roșindu-se.

— Nu, dar eu am iubit de o mie de ori și voi mai iubi poate încă de o mie de ori. E adevărat că nu simt pentru nici o femeie sentimentul de prietenie, de încredere, de amor pe care-l simt pentru dta. Și apoi sunt tînăr. Mama nu dorește unirea noastră. În sfîrșit, nu-ți făgăduiesc nimic și te rog să te gîndești serios la propunerea lui Dologhow, sfîrși el rostind cu greutate numele prietenului său.

— Nu-mi spune aceasta. Nu cer nimic... Te iubesc ca pe un frate, te voi iubi întotdeauna, altceva nu cer...

— Ești un inger. Nu sunt demn de dta, dar mă tem să nu te induc în eroare.

Și Nicolae sărută încă odată mîna tinerei fete.

(Va urma)

AVIZ.

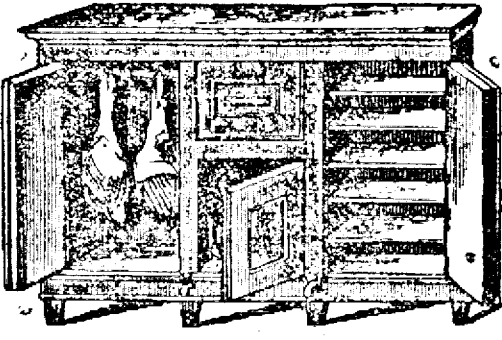
La agentura principală din Assylvania « gen. de asigurare mutuală » se caută

doi acuisitori (agenți călători)

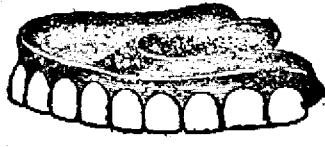
pe lângă emulamente bune. Ofertul care are să conțină datele referitoare la ocupațiunea clientului de pân'aci și cunoștința de limbă, este a se înainta cel mult până la 15 Septemvrie n. agenturei susnumite.

DERERA EDE

SUCCESSORUL LUI RADOCSAY
Timișoara-Cetate, Piața Lendier 1

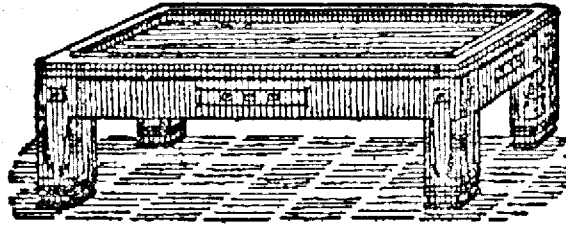
Mare depozit în dulape frigorifere, mașini pentru înghețată și unt, mese de bucătărie și spălat (patentate), aranjament de aluminiu pentru bucătăria și unelte de aramă, tinichea și cu smalt. Depozit pentru meseriași. Fabricații de mâna întâi pe lângă prețuri ieftine și fixe.

Scoaterea dinților, dinți artistici, poduri în gură, de aur, coroane, efeptuiește
QUIL REINHOLD
DENTIST,
pe lângă prețuri moderate și garanță
LUGOȘ, STR. BONNÁCZ.

— Premiat la expoziție cu medale de aur. —

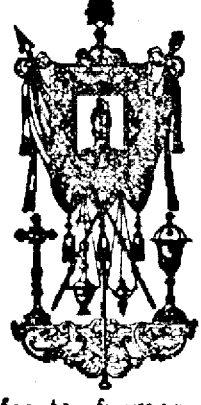
H. PÁLLÁN succesor
Styászni József
prima fabrică ardeleană de biliarde și timpărie în
Kolozsvar, Dávid Ferenc-u. 3.

Primește aranjarea completă a cafenelelor. La cerere trimite instalatorul de biliarde și în provincie. — Ține mare asortiment de biliarde noi și vechi, bile, cheuri, etc. — Firma fondată la 1875. — La dorință face și țirg de schimb.

Luca K. Alexievits

pregătitor de haine preoțești
NEOPLANTA — UJVIDÉK.

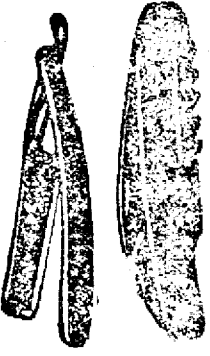

Recomandă atelierul său asortat cu totfelul de rocvizite și haine preoțești de îmbrăcat în vremea slujbei în biserică. Pregătește tot-felul de icoane sfințe legate frumos cu aur și mătăasă, steaguri, prapore și altele. Icoana Mormântul lui Christos îl face foarte frumos. La cerere trimite catalog și preț-curant gratuit.

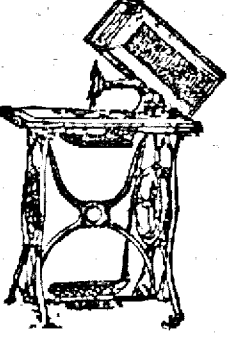
Szighety Sándor

atelier de cuțite și tocilarie artistică
Budapesta, VII., Strada Akácza No 64.
Colțul Străzii Király.

Se recomandă pentru ascuțirea și repararea de foarfeci, cuțite, brice și tesacuri de bucătărie în condiții ireproșabile și pr. conv.

Mare depozit de unelte și utensilii pentru barbieri, ca foarfeci, brice și curele de ascuțit etc. etc. precum și cuțite de buzunar ș a. Pentru barbieri se ascut două briciuri gratuit dacă trimit 12 deodată Comandele se execută prompt și conștiințios.

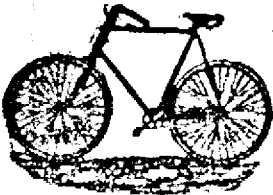

Leitner Sándor

mechanic și electrotehnic
Cluj—Kolozsvar,
Strada Deák Ferencz Nrul 30.

Vinde și repară pe lângă prețuri moderate: casse de bani, biciclete,

mașini de cusut, gramafone și mașini de scris. — Primește ori-ce muncă de bransă, precum: introducerea sonerilor, a lumini de electrice și a diferitelor motoare.

Johann Spiler

fabricant de
cupatoare de lut.

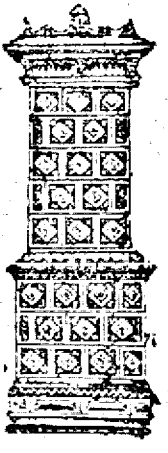
Sibiu—Nagyszeben, Neustiftgasse 2.

Atrage atențiunea on public, că primește pregătirea a ori-ce fel de

cupatoare

descărcare și zidirea vetrelor de fier cu prețuri convenabile și pe lângă serviciu prompt și conștiințios.

Comandele se execută imediat.

STEFAN SLADECK UN

FABRICĂ DE MOBILE

VIRSET
strada
Kudritzker No. 44-46

Cea mai renumită
mare fabrică
de mobile
din sudul Ungariei
(Versecz).

Pregătește mobilele cele mai moderne și luxoase cu prețuri foarte moderate.

Mare depozit de plane excelente, covoare, perdele, țesături foarte fine și mașini de cusut.

Pentru femei și bărbați

CAPSULELE SĂNID

s'au adeverid ca cel mai sigur remediu fără nici o injecție, contra pleuragiilor subite și cronice. O cutie cu instrucția aplicăr (conținând 100 capsule) 6 cor. Unicul remediu sigur contra slăbirei și impotenției funcționale sunt renumitele capsulele întăritoare ale Drului Timkó, sticla costă 10 cor. și se trimite contra ramburs dela

Farmacia „Magyar Király”
Budapesta, V., Marokkói-utca 2,
Piața Erzsébet.

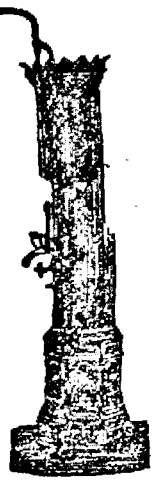
Correspondența să se facă în limba română.

Engelthaller Béla,

Segedin—Szeged, Lechner-tér 10. sz.

În atelierul său se află totdeauna cămine pentru camera de baie, conform încălzirii cu lemne, ori cu gaz, precum și accesorii în orice cantitate și cu preț convenabil.

Catalog ilustrat la cerere trimit gratis și franco.

Adolf Wostry

atelier pentru garderoba de domni
Nagysszeben, Reisporgasse 11.

Recomandă magazinul său bogat asortat cu stoffe de Sibiu, Brașov, Brünn și stoffe englezești, apoi uniforme militare, costume englezești pentru dame; jachete, mantale, după fazonul cel mai nou pe lângă garanță, cu prețuri moderate.

Serviciu prompt și conștiincios.

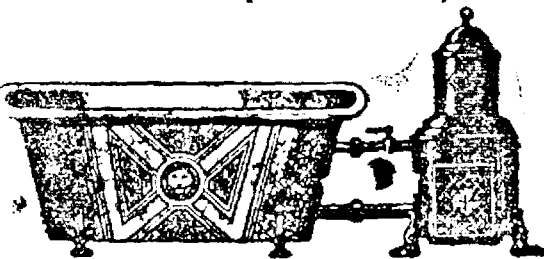
Carl Piffel,

prima fabrică de
obiecte de metal

Telefon 184.

Temesvár-Erzsébetváros. Gyár: Hunyadi-u. 14. Üzlet: Hunyadi-ut és Missits-utca sarkán Krauszer-féle házban.

Recomandă obiectele sale foarte frumoase și solide de tinichigierie și anume: vane de scaldat, de șezut și pentru copii, scaune pentru scaldat, încălzitoare și vane de scaldat după cel mai bun sistem (sistem propriu). Lăzi pentru lemne și pentru cărbuni și alte obiecte de metal: precum ciubere, ulcioare și căni. — Apoi litere de tinichea și de cositor, inscripții de metal, tablă cu numărul casei și cu numele străzii, mărci și firme de ținc. Conducător pentru apă, aranjări pentru baie și closete engleze cu neîntrecutul aparat »Temes«.

Acoperiri de case și turnuri, globuri și cruci.

Catalog de prețuri la dorință g atuit.

Ucenici se primesc cu condițiuni foarte bune.

Magazinul de blănărie și cojocărie

Dudás Sándor

Gluj—Kolozsvar,

Strada Unio Nrul 12.

Pregătește totfelul de articoli aparținători acestei branșe, în preț favorabil precum: Bitușe de călătorie, tocuri pentru picioare, lânărie, cojoace pentru bărbați și femei, după modele franceze și engleze, colilere, manșoane, căciuli etc. după moda cea mai nouă. Mare depozit de covoare de lână.

Avis!

Domnilor fabricanți și particulari le aduc la cunoștință, că am edificat o

tornătorie artistică pentru metale

SIBIU, Strada Margaretha Nrul 18.

Prin practica mea bogată câștigată în țară și streinătate mă aflu în plăcuta poziție să pot satisface oricărei cerinți de branșe, în bronz, messing, ținc, cositor, aramă, după desemn ori după modele vechi.

Andrei Paksa,

Sibiu — Nagyszeben.

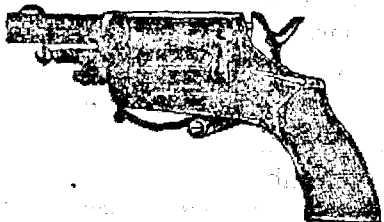
Serviciu prompt!
Prețuri ieftine!

Prima prăvălie de arme din Ungaria de sud.

Lázits Dusán,

Timișoara-cetate, Strada Zápolya 5.

Recomandă depozitul său bogat asortat în puști de vânat cu două țevi, puști și pistoale repetitoare, revolvere și puști Flouber și accesorii de vânat. Reparaturile se fac cu conștiincțiozitate, prompt și pe lângă prețurile cele mai moderate.

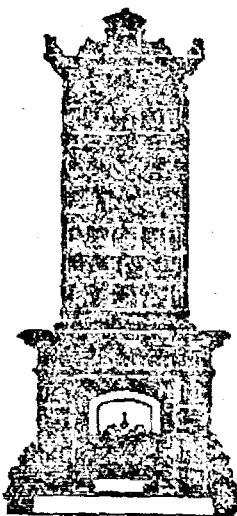
Roth & Baldauf

depozit de cămine de majolica și teracotă

Brașov, Strada-Lungă Nr. 5.

Recomandă în atenția publicului, depozitul său bogat în cămine, fabricație, proprie cu desemn ori fără, dela cele mai înfrumșetate până la cele mai simple. Pregătește cămine după comandă, conform gustului, în timpul cel mai scurt.

Reparaturi se efectuează repede pe lângă prețuri moderate. Primește orice lucrare de branșe, după comandă.

Fagler László
strungar artistic și turnător de metal și
miner
Szeged, Széchenyi Mihály-u. 4.
Pregătește articole de aramă, precum pa-
turi, sfesni, sonerii, pipe pentru vin și bere,
pompe, primește apoi pregătirea ori cărei
părți de mașini
industriale, tur-
nărie după
model dela simplu
până la lucrările
cele mai com-
plicate.
Cumpărătorilor
vechi — rabat.

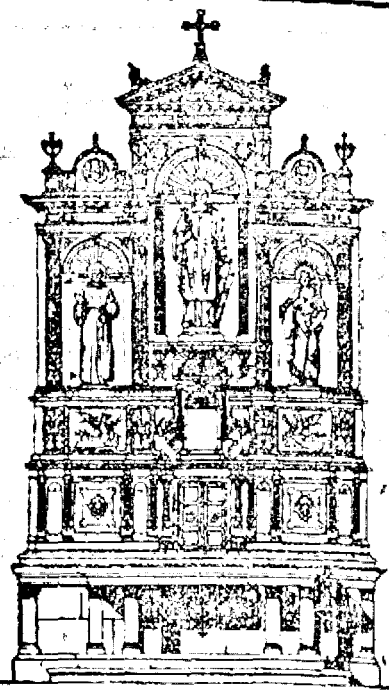

Cel mai mare institut de industrie artistică bis. din Ungaria.

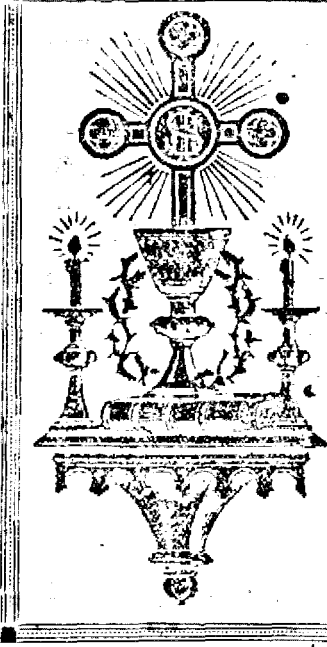
Schmidt János succesor **Schmidt Ferencz**
sculptor și arhitect de altare

Budapest, X., Kőbányai-ut 53. (Lângă stațiunea locală
a tramvaiului electric.)

Efectuează totfelul de mobilier de biserică, precum:
Iconostase și altare; statui de piatră și lemn; amvoane
și scaune de spovedanie; sicriul domnului, grota Mariei
de Lour; cristelnițe, icoane de stațiune; sculptură în
relief sau pictură; străni; pictură de biserică și atare etc.
Renovează în stil altare vechi, amvoane și statui, aurește și marmorește.
Preț-curent, proiect de budget și planuri gratuit. Dacă sunt chemat pentru
examinarea lucrului, mă duc oriunde pe cheltutala mea proprie. — —
Prețuri moderate. — — — Condiții de plată favorabile.

Iosif Mendel
fabricant de mobile în Alba-Iulia
Gyulafehérvár.
Recomandă în atenția Onoratului
public magazinul său bogat asortat,
Serviciu prompt, prețuri
ieftine, garanță deplină.

JOSEF JIKELI

SIBIU (Nagyszeben), Strada Cisnădiei 47.

neguțatorie pentru articlii de sticlă, porcelan și metal; farfurii și blide
Inflorate, rame p. icoane și globuri, lămpi, oglinzi, țigle de sticlă etc.

Recomandă scule bisericești:
Cupă și vas de botez; Potire argintate și pe dinăuntru
aurite; Cădelniță; Căldărușe pentru apă sfințită;
Candele de perete de bronz; Candele argintate;
Crucei; Sfesnice de altar, Candelabre ș. a.
Ieftin de tot: **Candelabru aurit**
pentru 6 luminări, în mijloc cu vas pentru unt-de-lemn și glob de
— sticlă roșie cu prisme de sticlă cu tot prețul 43— Coroane. —
La dorință servește cu catalog gratis și franco. — Telefon 190.

J. Gottstein, fiul, prăvălie de piele și
Nagyszeben, Kleiner Ring 5. accesorii pentru in-
dustria de cojocărie,
curelărie și ciobotărie

Mare depozit de diferite piei lucrate în țară și străinătate. —
Specialități de piele. Piele lucioasă și șurțuri de piele. Tălpi
Vachè și opinci. Fețe pentru cisme și ghețe. Ață pentru ma-
șină și cusut. Sfoară de cusut
albă și colorată. Tort diferit. —
Pâslă, barchet, pânză, tălpi de
pâslă și asbeth, garnitură de gumă
și ciorapi de gumă. Șireturi și
postav de curățit ghețele. Cuie
de lemn americane. Calapoade
pentru ghețe și cisme. Cremă
și lac și diferite articole.

Damele cari voiesc să fie svelte,
încerce corsetele mele
„Neuester Schnitt”
necesare la costumele »Princes«
și »Directoire«.

CORSETE
după măsură, precum și reparaturi
se fac în acurateță.

Gustav Zimmermann
Sibiu — Nagyszeben,
Grosser-Ring, 1. în etaj.

Prima industrie de cazane din Ungaria
Szatmáry Mihály, turnător de cazane,
Szeged,
Szentháromság-utca 4. [sz. (casa proprie).]

Aduc la cunoștința on.
public, că atelierul meu
de cazane l'am învitat cu
diferite mașini, așa că
sunt în stare să satisfac
ori-ce comandă. Pregă-
tesc cazane pentru abur,
repar cazane la mori,
corăbii, cazane de apă,
petroleu, spirt și chiar
și cazane la locomobile.

Pianuri sau Harmoniuri
se cumpără mai bine și ieftin în cunoscutul și solidul
magazin de pianuri și harmoniuri

V. Heldenberg, Sibiu Strada
Cisnădiei 9.

(vis-à-vis de Hotelul Impăratul Roman).
întemeiat la anul 1867 ca l-a prăvălie de pianuri
în Transilvania.

Mare depozit de instrumente nouă și
întrebuințate: pianuri, pianine, harmo-
niuri cu prețurile originale de fabrică.
Sortiment bogat de pianuri de în-
chiriat. — Plătire în rate după dorință.
Pianuri vechi să primesc ca schimb.

